

BALKANSKI POLOTOK BO NAJBRŽE ZOPET POSTAL POZORIŠČE NOVIH VROČIH BOJEV.

NEMŠKA ARTILERIJA JE OBSTRELJEVALA SRBSKE UTRDBE MED DRINO IN MORAVO. — SEDAJ SE ŠE NE VE, KJE BODO ZAČELI NEMCI PRODİRATI. — VEST O MOBILIZACIJI URADNO POTRJEJENA. — BOLGAROM SE JE PRIDRUŽILO 50.000 MACEDONCEV. — SRBOM SO PRIŠLI ANGLEŽI NA POMOČ. — V SRBIJI NI VEČ NALEZLJIVIH BOLEZNI.

Nemčija in Srbija.

Berlin, Nemčija, 21. septembra. Kakor kaže, se bo začela na Balkanu nova kampanja, na katero so se vse balkanske države že dolgo časa pripravljale. Nemška in avstrijska artilerija obstreljuje srbske postojanke ob Donavi. Zadnje brzotjavke naznanjajo, da so med izlivom reke Morave in Drine uničene vse srbske utrdbе. Takoj, ko se bo nudila prva ugodna prilika, bodo Nemci poskušali prekoračiti reko Donavo. — Kje jo bodo prekoračili, sedaj še ni znano.

Najkrajša pot v Belgijo bi bila skozi severovzhodni del Srbije, kjer znaša razdalja med Ogrsko in Belgijo samo 40 milj. Ker je pa to ozemlje zelo hribovito in ne vodi po njem nobena železnica, bodo Nemci najbrže prodirali po široki in rodovitni dolini reke Morave, ob kateri teče tudi železnica.

Srbske utrdbе uničene.

Dunaj, Avstrija, 21. septembra. Avstrijsko vojno ministrstvo naznanja, da je nemška artilerija razdejala vse srbske utrdbе ob donavski reki Drini.

V splošnem se ni ničesar posebnega pripetilo.

Boji ob Donavi.

Berlin, Nemčija, 21. septembra. Avstrijske in nemške baterije so obstreljevale večeraj srbske postojanke ob južnem bregu Save in Donave. Več granat je padlo tudi v Beograd in povzročilo precejšnjo škodo.

Ob izlivu reke Drine so se spopadle avstrijske čete s srbskimi prednjimi stražami. Bitka je bila neodločena.

Nemško časopisje.

Berlin, Nemčija, 21. septembra. Časopisje je z navdušenjem pozdravilo sklep nemške vlade, da si morajo nemške čete priboriti prosto pot do Carigrada. Takoj, ko je dospelo sem prvo poročilo o obstreljevanju srbskih postojank, je izšlo časopisje v posebnih izdajah.

Angleži in Srbi.

Iz zanesljivega vira se je doznalo, da je 25.000 angleških vojakov na poti proti Albaniji. Ko bodo prekoračili to deželo, se bodo pridružili Srbiji.

Bolgarska.

Atene, Grška, 21. septembra. — Bolgarska je dosedaj mobilizirala že 100.000 mož. Nekateri kavalerijski polki so že zapustili Sofijo. Kam so odšli, se dosedaj še ni moglo dognati.

Mobilizacija.

Washington, D. C., 21. sept. — Tukajšnji bolgarski poslanik Tanaretov je dobil od svoje vlade poročilo, da je začela Bolgarska danes mobilizirati. — V vojaško suknjo bo baje oblekla vse, kar zamore nositi orožje.

Ob bolgarski meji.

Berlin, Nemčija, 21. septembra. Sem je dospelo poročilo, ki naznanja, da je proglasila Srbija ozemlje, ki leži ob bolgarski meji, za vojno zono.

Bolgarska je poslala na mejo veliko množino vojaštva.

Macedonci.

Sofija, Bolgarska, 21. sept. — Pred par dnevi je stopilo v bolgarsko armado kakih 50.000 macedoncev. Bolgarska uporablja vse železnice izključno le v vojaške svrhe.

V Srbiji ni več nalezljivih bolezni.

Napoli, Italija, 21. septembra. Dr. Richard P. Strong, vodja ameriške zdravniške komisije v Srbiji, poroča, da v Srbiji ni več nalezljivih bolezni in da je zdravstveno stanje precej povoljno. Dežela je z vsem potrebnim preskrbljena. Vlada je zapovedala prebivalcem, da se morajo strogo poslužiti vsem zdravniškim predpisom.

Položaj na vzhodnem bojišču.

Berlin, Nemčija, 21. septembra. Danes je bilo izdano sledeče uradno poročilo: Desno krilo armade generala Hindenburga se bori s sovražniškimi zadnjimi stražami in je prodor vzhodno od Lide.

Čete bavarskega princa prodirajo proti črti Molčad-Ostrov. — Na južnem bojišču se ni ničesar posebnega prigodilo.

Boji ob Ikvi.

Dunaj, Avstrija, 21. septembra. Uradno se poroča: — Mi smo odbili vse ruske napade, ki so bili naperjeni proti našim postojankam vzhodno od Lukza. Ob Ikvi smo razkropili močno sovražniško kolono, ki se je hotela utaboriti na zapadnem bregu reke.

Hindenburgova strategija.

Berlin, Nemčija, 21. septembra. Nemško prebivalstvo je silno navdušeno, ker prihajajo neprestano poročila o zmagi nemškega orožja. Vojaški strokovnjaki pravijo, da je Hindenburg največji strateg, kar jih je imela kdaj Nemčija.

Vrhovno armadno vodstvo demantira poročilo, ki ga je priobčilo londonska "Morning Post". V poročilu je bilo omenjeno, da so uničili Rusi pri Tarnopolu 2 nemški diviziji.

Londonska vest.

London, Anglija, 21. septembra. Vojaški strokovnjak tukajšnjega "Timesa" poroča: Ko je stal še veliki knez Nikolaj Nikolajevič na čelu ruske armade, so se Rusi vedno umaknili, kakor hitro so izprevideli, da ne morejo odbrzati te ali one postojanke. Ta taktika je bila pravilna, ker so ostala skoraj vsa mesta, ki so jih zavzel zadnji čas Nemci, nepoškodovana. Odkar je pa car prevzel vrhovno poveljstvo, se je marsikaj izpremenilo. Rusi branijo sedaj vsako ped zemljo, trditjo po nepotrebnem municijo in izgubljajo vojake.

Nemci so največ dosegli s tem, da so prekinili železniško zvezo med Modelčnim in Polockom. Te železnice proge bi Rusi ne smeli na noben način izgubiti.

Nemci so največ dosegli s tem, da so prekinili železniško zvezo med Modelčnim in Polockom. Te železnice proge bi Rusi ne smeli na noben način izgubiti.

Minsk je cilj nemške armade.

Petrograd, Rusija, 21. sept. — Nemci so se pred par dnevi poročali, da bodo vjeli v okolici Vilne kakih 300.000 ruskih vojakov, toda naert se jim je popolnoma posrečilo. Rusi so se redno umaknili in se utaborili na dobrih strateških točkah. Cilj nemške armade je najbrže Minsk. Če se bo Nemcem posrečilo zavzeti to važno rusko mesto, je seveda še veliko vprašanje.

Mnenje vojaškega kritika.

Berlin, Nemčija, 21. septembra. Vojaški kritik "Berliner Tageblatt", major Morath, pravi, da je položaj ruskih čet med Vilno in Minskom in Slonimom silno kritičen. Rusi so vsled neprestanih bojov tako utrujeni in izčrpani, da jih bodo Nemci z lahkoto obkolili. Armada generala Eichhorna je prišla sovražniku na hrbet, na

severu je Hindenburg, z južne strani pa prodirata Mackensen in bavarski princ.

Šef civilne uprave na Poljskem. Berlin, Nemčija, 21. septembra. Za šefa civilne uprave na Poljskem je bil danes izvoljen bivši poslanec dr. Sigismund pl. Dziemborski-Pomian. Star je 57 let in je po rodu Poljak.

Turki so dobili ojačanja. London, Anglija, 21. septembra. Tukajšnji "Star" je dobil iz Atene brzojavko, da so dobili zadnji čas Turki na Galipolisu velika ojačanja, in da stoje na celi črti v ofenzivi.

Traško železnico se uporablja samo v vojaške svrhe. Francoske bojne ladije so obstreljevale v soboto turške baterije ob azijski ozali, pa niso napravile skoraj nobene škode.

Ameriški zdravniki.

Berlin, Nemčija, 21. septembra. Nemčija in Avstrija sta naprosili rusko vlado, če smeta poslati v Sibirijo nekaj zdravnikov ameriškega Rdečega križa, ki bi zdravili tamošnje nemške in avstrijske jetnike. Ruska vlada je ugodila prošnji.

Nemci potopili angleško transportno ladjo.

Berlin, Nemčija, 21. septembra. "Frankfurter Zeitung" je dobila brzojavko, da je na poti iz Egipta proti Galipolisu torpediral neki nemški podmorski čoln veliko angleško transportno ladjo, ki je imela 15.000 ton displacementa. Ladija se je takoj potopila. Vojakov, ki so bili na njej, se je le malo rešilo.

Turški uspehi.

Carigrad, Turčija, 21. sept. — Turško vojno ministrstvo naznanja:

Ob Dardanelah je razkropila naša artilerija sovražniške čete, ki so kopalje pri Anaforti strelne jarkove. Sovražnik je začel kmalo zatem bombardirati utrdbę pri Anaforti, pa ni imel uspeha.

V splošnem je položaj na Galipolisu neizpremenjen.

Nemški podmorski čoln potopljen.

Odesa, Rusija, 21. septembra. Ruske bojne ladije so potopile neki nemški podmorski čoln, ki je že dalj časa operiral v Črnem morju.

Z italijanske fronte.

Dunaj, Avstrija, 21. septembra. Na južno-zapadnem vojnem položaju so Italijani skoro popolnoma ustavili svoje naskoke. Avstrijski generalni štab poroča danes zvečer sledeče glede situacije na tej fronti:

"Na tirolski meji smo pričeli obstreljevati pozicije sovražnih baterij z našimi najtežjimi topovi. Na planoti pri Gereuth se je odbilo večeraj zvečer nov naskok Italijanov, pri čemur so imeli slednji velike izgube. Neki sovražni letalec je obstreljeval danes Trst — z manifesti italijanskega pesnika in vojnega entuziasta D'Annunzio.

Rim, Italija, 21. septembra. — Italijanski generalni štab nima danes ničesar poročati, razven majhnih spopadov.

Število angleških vojakov.

London, Anglija, 21. septembra. — Ministrski predsednik Asquith je ponovil danes v poslanski zbornici, da šteje od lorda Kitchenerja organizirana angleška armada 3.000.000 mož. Izjavil pa je nadalje, da niso vsote čete, katere se je odposlalo v kolonije.

Parnik "Eastland" na prodaj.

Chicago, Ill., 21. septembra. — Nesrečni parnik "Eastland", ki se je dne 24. julija preobrnil v Chicago reki, pri čemur je utonilo nad tisoč oseb, bo prodan na povelje zveznega sodnika Landisa. S tem se hoče pokriti stroške dvignjenja v znesku \$34.500. Dražba se bo vršila dne 20. decembra.

Danes se je zopet sestala velika porota, ki vodi preiskavo glede odgovornosti v tem slučaju.

Z zapadnih bojišč. Nadaljno obstreljevanje.

Obojestranska artilerija je zaplenila v oster boj pri Souchez—Arras ter pri Neuville.

V ALZACIJI.

Neki nemški letalec je pri St. Quentin izstrelil iz zraka neki angleški aeroplan.

Berlin, Nemčija, 21. sept. — Oficijsko poročilo se je objavilo da je zapadno od St. Quentin neki nemški avijatik izstrelil iz zraka neki angleški aeroplan. Vojnik je bil ubit, dočim je padel opazovalec v jetništvu.

Nadalje se glasi v poročilu, da vzdržuje v distriktu Souchez—Arras francoska artilerija neprestan oster ogenj. V okolici Neuville se vrše istotako artilerijski boji ter spopadi z ročnimi granatami.

Bločne hiše v Sapigneul, ob Aisne—Marne kanalu, katere so danes preje Francozi popolnoma razdejali, se je tekom noči v redu zapustilo, potem ko se je razdejalostanke, ne da bi se pri tem prišlo v stik s Francozi.

Odbilo se je napade z ročnimi granatami pri Hartmannswillerkopf. Istočno od Perthes in v Argonih se je eksplodiralo v sovražnih postojankah mine.

Francosko poročilo.

Pariz, Francija, 21. sept. — V popoldanskem poročilu se poroča o vstrajnem obstreljevanju severno od Arras ter istočno od Noullette in Lorette. Pri Neuville so obstreljevali Francozi na uspešen način nemške pozicije istočno od deželne ceste v Bethune. Ob Aisne — Marne kanalu so zavzeli Francozi postojanke na desnem bregu pri Sapigneul. Nemci so vzporedno brezuspešno protinaskok.

V Champagne so obstreljevali Nemci predmestja Mourmelon. Francoska artilerija je bila aktivna na višinah pri Maas ter v Lotaringiji.

Neki francoski vodilni zrakoplov je obstreljeval železniško postajo istočno od Bethel.

V večernem poročilu se poroča o neprestanih artilerijskih bojih. Nemci so obstreljevali Arras s težkimi topovi. Francozi so od govarjali ter prizadeli Nemcem veliko škodo.

V Argonih in v Woivre distriktu se je istotako vršilo ostro obstreljevanje, v kojega poteku so francoski topovi razdejali več baterij sovražnika.

Neki nemška bločna hiša v gozdu Apremont in neki vlak na postaji Thiaucourt sta bila močno poškodovana. Tri velike artilerijske bitke so se vršile na lotarijski fronti, kjer so zavzeli Francozi del nemških pozicij v Eply in Rancourt.

Nemci so nameravali postaviti v bližini Hampon težko artilerijo, ki bi segala do okolice Nancy in Luneville. Francozom pa se je z uspešnim ognjem posrečilo preprečiti to nakano.

Odgodenoje konference z veleposlani.

Washington, D. C., 21. septembra. — Konferenca med uradniki državnega departmeta ter zastopniki veleposlaništva iz Chicaga, katerim je angleško prizno sodišče zaplenilo mесо v vrednosti \$15.000.000, je bila odgojena, dokler ne pride razsodba priznega sodišča. Mesarji zatrjujejo, da se je izreklo obsodbo na podlagi domnevanj, brez vsakega resničnega dokaza.

Kolizija parnikov.

Southampton, Anglija, 21. septembra. — Ob priliki kolizije z nekim grškim parnikom je bil angleški parnik "Minnesota" močno poškodovan. V neki danes sem dospeli brzojavki se glasi, da se je pustilo "Minnesota" v pretekli noči pri Hetley nasesti na skalo.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Objava dokumentov poslanika dr. Dumbe.

V Londonu se je objavilo listine, katere je imel pri sebi poročevalec Archibald.

PREDLOGI ZA STAVKO.

Načrte je sestavil kakor znano neki ogrski častnik ter proračunal stroške na \$15.000.

London, Anglija, 21. sept. — V poslanski zbornici se je objavilo danes celo vrsto dokumentov, katere se je zaplenilo pri ameriškem poročevalcu James Archibald. Med njimi je par nevažnih pisem, tako priporočilna pisma za Archibalda itd.

Nato pismo stotnika Papena na njegovo ženo, v katerem se omenja tatvino dokumentov Alberta. V pismu se glasi med drugim: — Mogoče, da se kmalu vidiva. — Potop "Arabica" je morda zadnja bilka. Kako krasno na iztočni fronti. Jaz vedno pravim tem idioskim Yankee-jem, da bi bilo boljše, če bi držali jezik za zobmi. . . .

Med predmeti se nahaja tudi pismo poslanika Dumbe na avstrijsko zunanje ministrstvo, — vsled katerega se je zahtevalo odpoklic poslanika. V tem se glasi, da bi se dalo po njegovem mnenju razorganizirati izdelovanje municije v Bethlehemu ter srednjem Zapadu ali ga za mesec popolnoma ustaviti. Stroški bi bili majhni v primeri z dobičkom, kar je mnenje nemškega vojaškega atašeeja. A celo v slučaju, da bi ne prišlo do stavk, bi bilo mogoče preskrbeti ubogim, izrabljenim domaćinom v Bethlehem in drugod, ki so kakor beli sužnji, boljše delavske pogoje.

V pismu prosi poslanik za brezžičen odgovor na njegove predloge. Pridruženo je pismo glavnega urednika lista "Szabadsaga", ki se je posvetovalo o zadevi z avstrijskim generalnim konzulom Nuberjem. V tem pismu se opisuje načrt, kako bi se dalo vzporediti te stavke. Najprvo z agitacijo v listih in sicer tako, da bi spisal urednik nalašč za to pripravljen roman, potom katerega bi uplival na delavce.

Med delavce naj bi se poslalo tudi agitatorje. Glavna stvar pa je denar ter bi se potrebovalo nekako \$15.000.

Padec iz Zeppelina.

London, Anglija, 21. sept. — Glasom poročila "Daily Express" je padel tekom enega zadnjih napadov iz nekega nemškega Zeppelina neki mož posadke ter se je našlo njegovo truplo popolnoma razmesarjeno. Kрая najdbe se ne imenuje.

Izvoz volne iz Avstralije.

Melbourne, Avstralija, 21. sept. — Vlada je dala danes dovoljenje za izvoz volne v dežele zaveznic, Canado ter Združene države.

Ustavljen promet v kanalu.

Pariz, Francija, 21. sept. — Promet v kanalu La Manche, med Boulogne in Folkestone, ki je bil v petek vsled napačnih poročil glede nemških podmorskih čolnov začasno ustavljen, je bil večeraj zopet suspendiran. Pariški železniški uradniki ne vedo navesti vzroka za to odredbo.

Vojni stroški Švice.

Pariz, Francija, 21. septembra. V nekom govoru na narodne svetnike švicarske republike je objavil zvezni predsednik Motta, da so znašali stroški mobilizacije švicarske armade do 1. septembra že \$28.000.000. Če bo trajala vojna še deset mesecev, bodo narasli stroški Švice po mnenju predsednika na veliko svoto \$80.000.000.

Švica ima zaznamovati v teku zadnjih treh let primanjkljaj \$20.000.000. Domneva se, da bo treba najti nove vire dohodkov ter se bo poleg vojnega davka tudi zvišalo brzojavne in telefonske pristojbine. Uvedlo se bo najbrž tudi monopol na tobak.

Naslednik Dumbe?

Kot naslednika Dumbe se imenuje bivšega avstrijskega poslanika pri Kviralu.

Washington, D. C., 21. sept. — Poročila ameriškega poslanika na Dunaju, Penfielda kažejo baje, da je v par dnevih pričakovati odgovora dunajske vlade na prošnjo za odpoklicanje dr. Dumbe.

Natančne vsebine poslanice ameriškega poslanika ni bilo mogoče izvedeti. Glasi se pa, da se ne nahaja v poročilu ničesar, kar bi kazalo, da je odpoklicanje dr. Dumbe absolutno gotovo ter da se bo završilo v par dneh. Na noben način pa se ni Washington obvestilo, da se je določilo naslednika.

Državnega departmeta se tudi ni obvestilo o sklepu dr. Dumbe, da bo odpotoval dne 28. sept. s parnikom "Rotterdam" ter tudi ni došla nobena prošnja za varno spremstvo. Pač pa je prišla prošnja za varno spremstvo soproge dr. Dumbe, ki namerava potovati dne 23. septembra.

Budimpešta, Ogrsko, 21. sept. — Poročila z Dunaja pravijo, da ne bo počakala vlada povratka dr. Dumbe, temveč da bo že preje imenovala njegovega naslednika ter je za to mesto baje izbran bivši avstrijski poslanik v Rimu, Kájetan Meray pl. Kapos-Mere.

Holandski parlament.

Objavilo se je predložitev predloga za pomnožitev mornarice in uvedbo ženske volilne pravice.

Haag, Holandsko, 21. sept. — V prestolnem govoru, katerega je imela kraljica Viljemina ob priliki otvoritve parlamenta, je objavila, da bo skušala dobiti vlado privoljenje parlamenta za posojila, kojih namen je povečanje mornarice. Mornarico naj bi se izpopolnilo s soglasjem na načrti, katere je sestavil neki parlamentarni komitej.

Nadalje se je objavilo, da bo vložila vlada predlogo za uvedbo ženske volilne pravice. Predloga za uvedbo državnega socialnega zavarovanja ter reorganizacije obstoječega davčnega sistema bodo našle podporo vlade.

Pri povratku iz parlamenta se je zadel avtomobil, v katerem se je nahajala kraljica in njena šestletna hčerka Julijana Luiza, v neki drugi avtomobil. Oba stroja sta bila zelo poškodovana in dva človeka resno ranjena, dočim se ni kraljici in njeni hčerki nič zgodilo.

V varnem pristanišču.

Parnik "Tuscania" je dospel večeraj v New York s 114 potniki drugega in z 25 potniki tretjega razreda ter 70 možmi posadke grškega parnika "Athinai", ki je zgorel na visokem morju. Nadaljnji šest potnikov ter 56 mož posadke bo dospelo še danes s parnikom "Rumanian Princee."

Častniki grškega parnika so sporočili, da se je potnikov polastila velikanska panika, ko so zapazili, da je izbruhnil na parniku požar. Ko so pa izvedeli, da je pomoč v bližini, so se hitro pomirili.

Natančna markacija.

Washington, D. C., 21. sept. — Nemškemu poslaniku se je iz Berlina naročilo, naj opozori ameriške posestnike ladij v njih lastnem interesu, da morajo biti nevarne markacije ali barve na straneh ladij dosti velike, da jih je mogoče razločiti tudi iz velike daljave.

Državni departmet je to danes objavil kot je že pred par tedni objavil neko slično poročilo nemške admiralitete.

Torpediranje parnika.

London, Anglija, 21. sept. — Angleški parnik "Linkmoor", vsebujoč 4048 ton in ki je bil zgrajen šele preteklega leta, je bil potopljen. Moštvo se nahaja na varnem.

Situacija v Mehiki.

Vojni departmet je poslal v El Paso še dva polka. — Ob meji vlada mir. — Visoka odkupnina.

Washington, D. C., 21. sept. — General Pershing, poveljnik zveznih čet v El Paso je sporočil državnemu departmetu, da koncentrirani general Villa pri Juarezu močno armado. To mesto leži ravno nasproti El Pasu. Vojni departmet je takoj odredil, da sta odšla v El Paso še dva polka. — Pershing ima sedaj na razpolago 15.000 meč.

Pomožni vojni tajnik Breckenridge se je danes posvetoval s predsednikom Wilsonom. O čem sta razpravljala, ni nikomur znano. — Tukajšnja Villova agentura pravi, da Villa ne namerava ničesar slabega in da čete pri Juarezu niso naperjene proti Mehikancem.

Brownsville, Tex., 20. septembra. — Trevino, poveljnik Carranzove severne armade, je rekel, da vlada ob meji popoln mir. On je baje odločno proti temu, da bi se streljalo na ameriško stran. Vsak vojak, ki se v tem oziru kaj pregreši, je strogo kaznovan.

El Paso, Tex., 21. septembra. — Mehikiški banditi so odprljali Amerikance Fullerja, posestnika v Chihuahui. Sedaj zahtevajo od njegovih sorodnikov \$50.000 odkupnino.

Mexico City, Mehika, 21. sept. — Tukajšnje razmere se ne zadnji čas nekoliko zboljšale. Ljudstvo se je pomirilo in je zelo hvaležno ameriški družbi Rdečega križa, ki pomaga vsakemu revežu, če le more. Železniška zveza med glavnim mestom Mehike in Vera Cruzom se zopet vrši.

Vročina umorila 50 konj.

Newport News, 21. sept. — Parnik "Ultonia", ki je odšel pred osmimi dnevi iz Galvestona ter imel na krovu 1450 konj za francosko vlado, je moral danes pristati tukaj radi nekega defekta v strojih. 50 konj je že poginilo vsled vročine in veliko število ostalih trpi na njenih posledicah. Mogoče je, da se bo vse konje zopet izkrcalo. Poprave bodo trajale najmanj tri dni.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljave v Avstrijo bomo sprejemali kljub vojni, a bomo pošiljali, če nemočeno prebivalci HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam naznanjajo, da se denarne pošiljave ne izplačujejo v južni TIROLSKI, na GORIŠKEM, DALMACIJI in de loma v PRIMORJU. — Za delISTRE, KRANJSKO vso in enako spodnji STAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kaka dva tedna dalj, nego v mirovni razmerah.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znanem, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo o njegovem naslovu.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in osebo, kateri se ima izplačati.

Slovanski Svet.

Zemljepisna in statistična slika današnjega slovanstva.

Napisal prof. Lubor Niederle.

(Nadaljevanje)

Toda ta razlaga današnjega stanja ni dovolj podprta. Velja si eer da so Slovaki in Čehi prvotno tvorili narodopisno in jezikovno epoto, dasi dialektično diferencirano, ki je približno v istem času zasidla kraj na jugu Sudetov in na jugu Karpatov. Toda potem je vsled tega, ker je bila skupna dežela razdeljena s Karpati na dva dela, izmed katerih je bil eden združen centrum na zahodu, drugi na vzhodu, in ker sta ta dva geografska pogoja bila povod vstanovitve dveh raznih političnih celot, katerih naravna vez — namreč Donava — je prišla v roke Nemcev, je nastala od leta 1031 trajna politična odelitev Češke in Moravske na eni, ogrskega Slovaškega na drugi strani.

In te odelitve niso več mogli popraviti ožji literarni in cerkveni stiki. Med ljudstvom se je notranja jezikovna in življenjska diferenciacija vedno bolj poglobljala in v višjih vrstah so sledile različne ideje, ideje, za pristop k drugi kroni, k drugi domovini, načrti druge, samostojne bodočnosti.

Do prvega pomembnega pojava je prišlo v letu 1787 in znova v letih desettih XIX. stol., ko se je odtrgala slovaška literatura od češke. Od tega časa morajo Čehi računati s tendenco, ki hoče narodno enoto češkoslovaško, sicer tudi pred tem vedno samo teoretične cene, zameniti za dve enoti, ki sta si sicer sosedni, toda samostojni, in Slovakov odkazati v vrsti slovanskih narodov posebno mesto poleg Čehov.

Tla so, kar se tiče zgodovine notranje diferenciacije in raznih političnih ciljev, za to že pripravljena. Ali bo to v korist slovaške bodočnosti, je težko in danes se prežgajajo ugibati. Zasedaj ne ostane nič drugega ko priznati in častiti slovaško individualiteto in se truditi, da bi pri nji in vključ nj ohranili ogrski Slovaki spoznanje, da je potrebna vzajemna opora in enota, vsaj kulturna.

Kar se tiče telesne rasti, so Čehi po novih raziskovanjih karakterizirani po srednji telesni višini (povprečno 169,2 cm. pri ženah 157,3 cm), po proporcionalni rasti, po znatni lobanjski kapaciteti, po okroglasti lobanji (povprečni lobanjski indeks 83,3), po ovalnem obrazu srednjega razmerja v celoti, kakor v posameznih delih, po pretežno rjavih ali temnorjavih lasih in večinoma o svetlih očeh.

Pretežna večina onih, ki imajo kratko lobanjo, se vidi v tem, da je med lobanjami iz čeških mrtvašnic 1 odst. subdohlocefalnih, 13,5 odst. mezoecefalnih, 56,5 odst. subbrachicefalnih in 29,0 odst. brachicefalnih in ultrabrachicefalnih lobanj. Bolj očitnih krajevnih razlik dosedaj ni bilo mogoče dokazati.

Kar se tiče barve oči, je bilo po šolski statistiki leta 1880 38,17 odst. modrookih, 30,86 odst. sivookih (skupaj 69,03 odst. svetlookih) in 30,78 odst. rjavookih, po barvi las pa 44,04 odst. plavolasih in 55,77 odst. rjav ali črnolasi. Svetli tip (modre oči in plave lase) je imelo na Češkem 18,3 odst., na Moravskem 15,9 odst., rjavi (rjave oči in rjavi ali črni lasje) na Češkem 23,4 odst., na Moravskem 23,6 odstokotkov.

Sicer pa nastane v dobi doletnosti še primerna temnejša barva, kakor je razvidno iz statistike, ki je bila napravljena za Narodopisno češkoslovaško razstavo leta 1895. Tedaj se je našlo pri odraslih 75 odstokotkov temnolasih.

Iz vsega tega, kar je tu navedeno, vidimo, da tip češkega ljudstva v naši dobi ni enoten. Še bolj čudno je to, ako se ozremo na krajevno razčlenjenost posameznih znakov, posebno na kompleksijo. Do čim pride svetli tip (modre oči in svetli lasje) v sredini Češke in Moravske samo na 14 odstokotkov, je zastopan na Češko-moravski visočini že z 20—25 odst. in dosega v nekaterih obmejnih (pretežno nemških) okrajih na Češkem severozahodu nad 30 odstokotkov. Nasprotno temu pa dobimo zopet v prej imenovanih krajih rjavega tipa 20—25 odstokotkov, da v Podrpskem in Podbrškem tudi čez 25 odstokotkov, toda na Češko-moravski visočini na nekaterih mestih (okrajja Pelhrimov, Trebič) samo 11—15 odstokotkov.

VII.

BOLGARI.

1. Zgodovinski uvod. Poslednji slovanski narod, ki je nastal po diferenciaciji južne slovanske veje, so Bolgari, ki živijo danes skoro vsi na Bolgarskem.

Kakor druga Jugoslovani, so imeli tudi ono svojo zibel mnogo bolj na severu, nekje za karpatskimi gorami v sosedstvu Rusov, toda od tod so začeli med traskimi in scitoarmatskimi plemeni prodirati že v III.—IV. stol. proti dolnji Donavi (in to od obeh strani Karpatov) in v VI. stol. so stopili na Balkan.

V tem času tu niso imela slovanska plemena skupnega imena; imenovali so se Slovani tako, kakor sosedni plemeni srbsko in slovensko in tudi enotni niso bili. Še v VII. in VIII. stol. vidimo, da prebiva v vzhodnem delu Balkanskega polotoka le vrsta posameznih, med seboj ne ožje združenih plemen; tako Sjeverce in sedem neimenovanih plemen na današnjem severnem Bolgarskem, rumelske Slovane, Druguvce, Smoljane, Strumene, Rynhine, Sagudate, Berzite v Makedoniji, h katerim so jezikovno pa spadali tudi Slovani, ki so šli doli na Grško (Veleziti, Vajuniti, Milingi, Jezerci) in na grško otočje.

Toda v tej dobi se je že začelo združevanje, seveda vsled tujega povoda.

Leta 679 je prodrl pod poveljstvom Asparuha del poveljanskih Bolgarov turškega pokolenja čez Donavo do Dobrudže in do Varne, podvrge svoji oblasti najbližja, tu prebivajoča slovanska plemena, jih združili in v kratkem času svojo oblast in združitev razširil tudi na druge Slovane v sredini polotoka.

Obenem pa so se ti poveljanski Bolgari zelo hitro sami asimilirali, ker jih razmeroma ni bilo mnogo, slovanskemu življu tako, da so se v njem izgubili, in njih ime, ki je prešlo z novo ustavljene države tudi na narod, ki je bil v nji združen, je ostalo za spomin na ta ji državotvorni element. Sicer so bili Bolgari v notranjosti in v svojem jedru vedno in so tudi ostali Slovani, dasi so asimilirali mnogo tujih življenj. Zakaj bilo je tu razen turških Bolgarov še mnogo ostankov starih Turkov, ostanki germanskih osvajevalcev, (glavno Gotov), ostanki Hunov, Avarov, in pozneje je prišlo še mnogo novih azijskih življenj: Polovec, Kumanov, Oguzov, Ciganov in Turkov — Osmanov.

Bolgarska država, ki je bila že za časa Simeona (893—927) ogromno obsežna, je bojevala pozneje z Bizantinci na eni in s Srbi na drugi strani mnogo bojev, ki so imeli na njen razvoj in mejo velik, vedno se menjaajo vpliv.

(Nadaljevanje prihodnjic).

Foltinov boben.

Česki pisal Svatopluk Čech.

Preložil Vekoslav Benkovič. Stari Foltin si je obesil na pleča velikanjski boben, spoštovanja vredno relikvijo starih patrimonijalnih časov, ter šel pred grad. Zdelo se je, da je prizanesljivši čas zaradi bobna prizanesel tudi bobnarju: visoka, koščena postava Foltinova, po vojaški vzravnana, je ticala v nekakem ulanskem plašcu, v obličjem, nabranim v brezštevne gube, v katerem pa so sledi sveže rudeče barve in jasne, modre oči ohranile nekov mladosten značaj, s srčnimi sivimi brki in svim strnišcem na dvojnati bradi, s široko brazgotino na čelu, z dostojno odmerjenostjo v slehernem pregibu — pravi živi ostanek nekdanje slave vrhstenske. Stari Foltin je

bil grajski vratar; to službo so v Foltinovi rodbini dedovali drug od drugega. Kakor so se v srednjem veku vazalske rodbine izključno posvečevale službi svojega vladarja, tako je omejevala tudi rodbina Foltin nekaj kolen nazaj svojo častihlepno na službo vratarjev, pristavnikov, gumarjev in gozdarjev pri plemenitih grajskih lastnikih. Da, jeden član rodbine je bil celo lakaj pri nekem izmed prejšnjih graščakov ter s tem ostal v globokem in lepem spominu mnogobrojnim sorodnikom.

No, stari Foltin je šel torej s svojim bobnom pred grad, na videz, kakor bi hotel zbobnati sodnike in svetovalce h kakemu važnemu uradnemu poslu, v resnici pa, žalibog, da bi splašal celo vojsko bab na grajsko delo.

Neznato je upognil glavo ter zaigral z betei nad starinskim bobnom. A kaj je to? Nekoliko krat udari mnogo obljubujoče, a najedenkrat konča svojo produkcijo z jednim samim votlim udarcem. Uverjen sem, da je marsikaka baba, ki je slišala ta posamezni votli glas, izpustila strahoma žlico ter napela usesa; ko pa je ostal ta zagonetni glas zadnji, si je vrgla gotovo ruto čez sive kite in v begu proti bližnji koči srečala nje prebivalce, ter je čitala z ustnice vprašanje, h kateremu se je ravno pripravljala: Kaj se je pač prigodilo staremu Foltinu, da je na tak nečuvven način končal svoj opoludanski umetniški proizvod?

Stvar pa je bila taka. Da ste omenjeni trenotek stali na Foltinovem mestu ter imeli njegove sokolove oči, bi bili opazili pod gozdom na ovinku kolovozne poti neki temen predmet, ki se je blizal z neverjetno naglostjo vasi. Pozneje bi bili opazili par konj in v voz v teh krajih nepoznanega lica.

Ko je prišel vratar v svojem opazovanju do tega posledka, se je vzdrnil naglo iz okamenelosti, v katero ga je bil začelar pojav tistega predmeta, ter bežal v grad, kar so ga nesle noge.

Adjunkt Beruška se je bil pravkar z bolestinim pogledom ločil od prekrasnega kosa pečenke, nad katero so se preteče dvigale vilice principlove, ko je planil v sobo Foltin z bobnom, ne da bi bil potrkal. Bilo ga je čudno pogledati. Bled je bil kakor kreča, silno debelo je gledal, na čelu so mu stale potne kaplje, nemo je nihal z ustnicami ter mahal z betcem po zraku. Z grozo se obrnejo vsi od mize k njemu in že naprej so se zgrozili nad vestjo, katere grozni udarec se je vidno kazal v obličju starega moža.

— Gos — gospoda — je začel ječal čez nekaj časa.

— Kaj — kaj? — zine oskrbnik ter izpusti vilice na plošček.

— Gospoda — pod gozdom — odgovori Foltin z grozno verjetnostjo.

Oskrbnik skoči od mize, zgrabi praznično sukno ter jo prične v zmotnjeni vleči na pisano nočno sukno; oskrbnica prične iz nepoznanega vzroka srebrno namizje spravljati z mize; gospodična Melanija beže zašumi preko prizorišča; jedini Beruška j stal tu nepremično ter s tišino zadostjen gledal principala, katerega je pri navadnem izbiranju najlepših kosov pečenke tako nedavno prehitela Nemesis.

Da te pojave nekoliko osvetlim, moram povedati, da je bil naš grad bržkone zaradi svoje odročnosti in neupravljenosti — malo priljubljen pri svojih lastnikih. Od časov rajnega starega gospoda, ki je kratko pred svojo smrtjo tu prebil nekaj časa, ni videl nobenega člena gospodske obitelji mej svojimi preperelimi zidovi. Sobe v prvem nadstropju, ohranjene za gospodo, so bile napolnjene z res nepotrebnimi okraski: pajki, njih jedini prebivalci, so se na tenkih nitkah spuščali s sijajno barvanih stropov na mehke naslonjace ter z nežno mrežo prepregali krasno izrezljano naslonila z žametom prevlečenih stolov. Uradniki in služabniki v gradu so poznali svojo gospodo samo po pripovedovanju. Slikali so si jo vsled tega, kakor so mogli, vsekako z idealnimi barvami. Iz dopisov, iz raznih pripovedk, iz povesti, selekih se od gospode do gospode, iz domišljije so si sestavili slike vseh teh oseb, katere so segale od daleč kot bogovi z nevidnimi rokami v njih usodo. V jasnih obrisih so se dvigali pred njimi baroni, baronice, mladi barončki in baronese, hišne, pestunje, gubasti zastopnik z lasuljo, angelška vzgojevalka z ljubljenim nosom, debeli lakaj, in značaj slehernega jim je

bil znan do najmanjših podrobnosti. A zagledati te stalne predmete svojih sanj in pogovorov, te svoje ideje, nanaglo iz oči v oči, je bila zanje slepeča, mameča prikazen.

V gradu je vladala mrzlično vrvenje. Iz zgornjih sob je odmevalo škripanje vrat, ropot sem ter tja prerivanega pohišja, praskanje metel in omel. Oskrbnica je begala na dvorišču od kurnikov do hlevov brez pravega namena, oskrbnik je spravljal različne ključne in dnevnike ter krivdo vseh neredov metal na glavo Beruški, kateri si je ravno v pisarni brez slutnje svoje rusé kodre mazal z dišečim oljem. Stari Foltin pa je letal po veži z bobnom na plečih, migaje z vsemi mišicami in gubami na obrazu, ter iztegoval roko z betcem proti bližajočemu se vozu, kakor bi ga po Jozvinem vzgledu zaklinjal, naj obstane nad vasjo, dokler ne bo vse v redu. Nepresnano so mu rojili po stari glavni slavalok, družice, šolarji, vsprejemni nagovor, cvetje po poti. A voz se ni ustavil, marveč se liki vira hitro blizal gradu. Že je šlo videti na best sem dva ponosna rujaveca z vihrajočo svetlo grivo, obrobjen kočijaž se je svetil na kozlu, siv oblak prahu se je dvigal nad vozom ter zagrinjal tolpe zijajočih otrok ob cesti. Jedva je stopil Foltin v stran ter snel kosmato kapo, jedva je izginila na oknu pri tleh nežna, bela silhueta Melanije, že je pridrdral imenitni pohod na dvorišče.

V kočiji sta sedela gospod in gospa. Gospod je bil srednjih let, imel je elegantno črno obleko in glatko podolgovato, belo obličje s temno senco okrog oči. Videti je bil medel, zaspan; tamputam je zavezal. Gospa je bila mlada, sveža bruneta z žarkimi, bistrimi očmi, oblečena v svetle barve; z nekakim veselim, koketnim smehljajem se je ozirala z voza.

Ko so zapeljali na dvorišče, kjer so jih vsprejeli s spoštljivimi prikloni, je uprl črni gospod svojo medle, zaspane oči v starega Foltina, ki je stal spredaj z malo dušno povešenimi brki z neskončno udanostjo skesane potrtosti na gubastem obrazu, ob strani s patrimonijalnim bobnom.

Baron nekaj časa pazljivo gleda ta zanimljivi predmet iz ostale svojih prednikov, mišice medlega obličja se ganejo in milostivi gospod da duška svoji dobri volji v glasnem prisrčnem smehu. Okolu stoječi nekaj časa osupli pogledujejo z barona na vratarja in narobe; na to pa spoznajo za dobro, pokazati svojo lojalnost v slepem posnemanju svetlega vzgleda in vsak se je smejal, kolikor se je mogel: oskrbnik z oskrbnico nekoliko prisiljeno, lahkomiselni Beruška in kočijaž z lakajem pa na vse grlo. Celo gospa baronica se je lahko nasmejala z očarljivimi ustnicami.

Stari Foltin je predstavljal ta hip sliko, katere ni mogoče opisati. Ozrl se je nekolikokrat, sedaj pobledel, sedaj zardel, skrbno si pogladil plašč in sive brke, nazadnje pa je obstal njegov pogled na usodepolnem bobnu. Zdelo se mu je, da je vse razumel. Bil je uničen.

Izpregovorivši z ostalimi nekaj blagoklonjenih besed, je odšla gospoda v svoje sobe ter za ta čas prebivalec pritičja ostavila utis najlepšega in najsrečnejšega para na svetu.

Čez nekaj časa vidimo oba v društvenem salonu. Gospod se malomarno guglje v naslonjaču in na platnice neke knjižice riše podoba starega Foltina. Gospa baronica, drže v roki nago starinsko solihco, se zvedavo ozira po salonu.

— Svetuj mi, Henrik, kam naj jo postavim? —

— Pustila bi jo bila tam, kjer je stala.

— O, nikdar ne! Nerazločljivi sva! Tožilo bi se mi po tem okroglem, nekem mramornem obličju.

— Ako je bodeš tako s sabo vozila po svetu, ne ostane dolgo cela.

— Caj vendar pazim na njo kakor na zenico očesa. Videl si, da sem imela škafitjo z njo vso pot na kolenih. —

— Omisli si rajši mopsa, draga moja!

Gospa baronica ježno pogleda soproga. Ustnice se jej odpro za žive zakonske levite, a premisli si. Varno vzame solihco ter začuna zaničljivo mimo gospoda barona k okrogli dolbini. Baš hode vanjo postaviti ljubeznivo svoje breme, kar naglo odskoči, kakor bi jo bila kača pila ter prst pomoli proti soprogu. Mnogoletni prah dolbine je na njej ostavil sivo sled.

— Pogled! — vsklikne.

— Pogled! — ponovi on ter pokaže proti stropu. Od šopka fantastičnih evetk je visela dolga mahajoča pajčevina, na kateri se je gugal grd pajek. — Mojih svari nisi poslušala. Evo, tu imaš uvod v to božansko selsko idilo, o kateri si sanjnila.

Baronica nabere ustnice, od studa nad pajkom in nevednosti nad soprogovo opazko. Rezko pozvoni z namiznim zvonom. Debeli lakaj v vijoličasti livreji pride. —

— Povejte doli, naj pošljejo sem kako dekle, da pomete prah in pajčevino, — mu veli krasna gospa z nagubanim čelom. Vse de se nasproti soprogu, ki se je naenkrat škodoželjno smehljaj, ter s čemernim obrazom gleda ljubljeno solihco. Mine precej časa — dekleta ni. Baronica dela še čemernejši obraz in baron se smehlja še škodočnejše.

Lakajevo poročilo je spodaj povzročilo velik strah zaradi prahu in pajčevin in nič manjšo za drugo zaradi zahtevanega dekleta. Po dolgem prevdaranju in govorjenju se popirajo kakor utopljenec stebila Foltinove Marjanice. Po dolgem pripravljanju starega Foltina, ki je upal s svojo hčerko popraviti nehrečni boben, potegnje branečo se devotko iz vratarjeve stanice, gospa oskrbnikova jej svojočrno posila na prvi svoj žolti svileni robec z dolgimi trepi in v roko omelo in tako opravljenno se žrtve odvede lakaj v gosposke sobe.

Baš je bila baronica ježno udarila z nogo ter stopila proti vratom, ko se na lahno odpro in s tem njimi pokaže Marjanica, — blede kot stena in s povešenimi očmi. Baronici neprijazni odgovor zastane na ustnicah. Iznenadila jo je mičnost pripristega dekleta; bila je vitka in prožna kakor trst, njene poteze so bile fine, okrogli kakor otročje, obilni kostanjasti lasje so se lepo prilagali svežemu, belemu obličju, vsa njena postava je dihala čar prve pomlad.

— Tukaj, drago dete! — jej je rekla prijazno, ter pokazala mahajočo pajčevino.

Deklica se okorno prikloni, pri čemer se za hipec pod njenimi plavimi trepalnicami temnomodro zablišketa, ter plaho stopi naprej. Omelo ni dosegalo pajčevine. Morala je stopiti na prste. Pri tem je celo njeno obličje zagorelo v prekrasni rdečici, temnomodro oko se je dvigalo k stropu, beli nežni vrat se je napel in pod njim se je pokazala za trepi žoltega robea vrsta neprijetnih koral na snegobelih valovih srajčin. Dodajte temu nogico prinesinje in priznajte: zapeljiva prikazen.

Ko so bile vse napake odstranjene, gospa baronica Marjaniceo laskavo potrka po rami ter jo vpraša: — Kako ti je ime?

— Marija Foltinova, — pošepeče deklica.

— Foltin? Foltin —? Kaj je tvoj oče?

— Vratar, milostiva gospa!

— Brez dvojbe tisti z bobnom. — opomni baron in lahen smeh mu izpreleti obličje.

— Idi v sosedno sobo in počakaj me, — veli baronica dekletu. Ko odide, se obrne k soprogu rekoč: — Dražestno dekle! Kaj praviš ti?

— No kakoršen je ukus.

— A jaz pravim, da je dražestna. Krasna rast, prijetno obličje in poleg tega skromnost!

— Jolhici preti tekma.

— Brez šale, kaj praviš, ko bi si iz nje vzgajala hišno? Ko bi jo takoj vzela v službo? Kaj praviš na to?

— Da so tvoje muhe v istini mnogovrstne, — odgovori on zevaje.

Baronka je stregla svojim tramam z veliko odločnostjo. Takoj je vprašala dekleta, ti li hotelo z njo v mesto, in ne da bi čakala njenega odgovora, takoj jo je vsprejela v službo, prekrstila jo v Marijeto, s sijajnimi barvami jej naslikala službo hišine ter jej naposled podarila par malo ponosenih čevljev in koketno domačo čepico.

Stari Foltin je kar okamenel radostnega iznenadenja, ko se je Marjanica s temi novostmi vrnila k njemu. Niti v sanjah bi si ne bil mislil, da je njegovo hčer usoda izvolila, da postane sijajen pendant onemu lakaju, s kojega sorodstvom se je bahala cela rodbina Foltinova. Kot bi mignil, je pozabil dogodek z bobnom, njegova hvoja je postala še bolj ponosna in oči so se mu lesketale kakor mladenič.

Minilo je nekaj dni. Baronica je sanjnila o dražestih selskega

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvaniji.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAVČAR, 299 N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. MARTIN IVEK, 906 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVARNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 114, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Wilt, Ill.

Dopis naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

življenja ter se z veliko gorečnostjo žrtvovala vzgojenju Marijete za hišino; ta je čisto stala pred zrealom v koketni čepici, v roki z velikim šopom razbojnega perja, katerega jej je bila gospa kupila za pometanje prahu, večkrat sedla tudi na nizke stolce, sanjarski upiraje temnomorde oči nekam v daljavo, kjer je gledal njegov duha visoke hiše, lepo oblečene ljudi, krasne ekvipaže, in čisto je glavo povesila v dlan ter se globoko, globoko zamislila; baron je leno posedal na divanu, pušil in zeval; oskrbnik in oskrbnica sta se osvobodila vsega strahu pred visokima gostoma; Beruška se je sprijaznil z vijoličastim lakajem ter igral z njim šestindvajset v pisarni pri zaklenjenih durih in zapaljenih smodkah.

Neki dan proti večeru je šla baronica s krasno vezanim Bursum v evetoko senenico v parku, odkoder je bil daljen, mnogovrsten razgled in kjer je hotela pričakati slavenga koncerta, ki se je nekaj večerov glasil okrog gradu. Baron je pokaral lakaja zaradi njegove debelosti, ter mu naročil zaradi nje, naj se gre izprehajati po polju; Oskrbnik in oskrbnica sta pri zaklenjenih vratih pripravljala uknuhano sadje. Melanijo so boleli zobje.

V tem idiliškem, tišem času je staremu Foltinu prišlo na misel, da se Marjanica predolgo mudi v gosposkih sobah. Odgnal je to misel, a se je zopet vrnila. In ta misel je postajala čedalje bolj usiljiva. — Kaj dela tam tako dolgo? — je zamrmral v brke. — Gospe vendar ni doma.

Nevoljno gre na hodnik ter se nekaj časa izprehaja po njem, — skrbno poslušaje kviku. Gnan od nepremagljive moči se odloči iti po stopnicah gori; po prstih pride na hodnik v prvem nadstropju. Prikrade se do vrat lakajeve sobe ter pritise na ključko, bilo je zaklenjeno. Splazi se k salon-skim vratom. Kar obstoji; notri se je slišal glas — baronov glas. Razločno je čul te le besede: — Ne bodi otročja Nesimpatetne muhe! Svet je drugačen, kakor so ti ga slikali duhovni in pripristi roditelji. Napravim te srečno, Kar bodeš želela, dobiš — lepa oblačila, dragotinjce, novce — vse. — Tvoja očeja postavim za pristavnika, ali pa še za kaj več. Sama bodeš v mestu. Nu, golobčica, ne sramuj se, dvigni krasno očesa, Bog ve, da nisem še videl krasnejših!

Kakor da je strela udarila v Foltina. Vsa kri mu je ušla iz obličja, groza, prepadenost se je sliкала v njem. Pripogne se h ključevi luknjici. Notri uzre barona čisto izpremenjenega: v bledem lepem obličju njegovem ni bilo ni trohice zaspasnosti in temne oči so se kar iskrale od strasti izpod tenkih, ponosnih obrvi. Za brado privzdigne krasno Marjanico, kot kuhan rak rdeč od sramežljivosti, jej je gledal poželjivo na kipeče prsi. Njene oči so bile povesene, v jedni roki je držala solihco, v drugi pa razmršeni šop razbojnega perja.

Foltin se zgrabi za sivo glavo; groza mu je zamašila grlo, po glavi mu je rojila tolpa strašnih misli. Že je segal po ključki, a zopet je odtrgal roko. Nikdar! Da bi baron spoznal, da je oče poslušal njegove besede, da bi bil osramočen, zajet pri sramotnem dejanju nasproti svojememu poslu — nikdar, to ni smelo biti, temu se je upirala prirojena lojalnost Foltinova. A kaj naj počne?

V pisarni bo lakaj, s kakim izgovorom ga pošlje gori. Pomisli in že hiti doli. A pisarna je zaprta; grobna tišina je vnjej. — Beruške in lakaja, ki sta vedno v njej igrala karte, ni bilo doma; jeden se je mudil na dvorišču, drugi pa se je šel zaradi zdravlja.

Obupno leta Foltin po hodniku. Kar se ustavi pred ječo. Trenotje postoji, odpre vrata, zgrabi orjaški boben, ki je tam visel, obesi ga na rame ter beži v vežo. Divje zaigra z betei, skloni glavo in nepreslišen ropot se razleže na okolu. Bobnal je, da so mu potne srage stopile na čelo.

Oskrbnik, ki je slišal ta ropot, postane bled kot smrt. — Bog pomagaj, Foltin je znozel, — zastoka. Leti v vežo. Tam ugleda Beruška, držečega nepoklicanega bobnarja za ovratnik.

— Ali ste pijani? — je vpil pisar. Foltin pa trdovratno bobna dalje. Od vseh strani so leteli v mraku skupaj ljudje.

Oskrbnik priteče Beruški na pomoč: — Nehajte, norec! — zagrm nad Foltinom. — Se gospoda barona vzbudite. Pri tej priči vas spodim iz službe!

— Le pustite ga v službi, — se oglasi baron za njimi. — Izborna zna bobnati. — In šel je skozi klanjajočo se tolpo, živzgačje in bijoč se z bičem po jeznih čevljih. Šel je na izprehod.

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad-dock, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS KOSTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.

PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308-6th St., Rock Springs, Wyo.

G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, šte. 1, Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, šte. 2, Ely, Minn.

JOHN GRAHEK, st., od društva Slovencev, šte. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljke, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri-tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bo de-oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

ČLANOM IN ODBORNIKOM KRAJEVNIH DRU-ŠTEV V NAZNAJJE!

Vse proteste, incitacije, predloge in sploh vse uradne stvari oziroma dopise, ki se tičejo J. S. K. J. JE POŠI-LJATI GLAVNEMU TAJNIKU.

Najprej mora glavni tajnik vse pregledati, ker mi brez njegove vednosti ničesar ne natisnemo, kar se tiče Jednote.

Vse, kar bo on odobril, bo v našem listu pravočasno priobčeno.

Uredništvo G. N.

Za tuje grehe.

Spisal Jan Janča.

(Nadaljevanje).

"Pridem, oče, na sestrično svat-bo."

Stari Janoš je stal kakor brez krvi. Bal se je sina, ki je stal tu med svati v umazani, zakrpani obleki.

"Slišite, oče? Pridem na Zuzki-no svatbo. Dajte mi čedno obleko, da vam tu ne bom delal sramote."

"Ni hčee te ni vabil."

"Vem, za to pa sem tudi prišel; po ženo pa mi pošljite. Vi ste si mislili, da ne izvem za svatbo? — Veste, kdo mi je povedal? Danes so mi to povedali sosedje v mestu, ko sem šel na delo."

Martinove oči so se lesketale v čudnem blesku, ki razodeval, da se v prsih njega taji nekaj grozne-ga, kar ni mogoče od dolgo dušiti, kar grozi izbruhniti vsaki hip. Na licu mu je igrala vsaka žilica in barva se spreminjala vsaki tre-nutek.

"Martin, pojdi, jaz ti posodim obleko!", reče eden gostov nežno.

"Nočem je jo od tebe, naj jo da oče."

"Ne morem ti je dati, Martin, ker je nimam."

"Nimate!" zakriči Martin in bil bi planil na očeta, ko bi ga ne bili pridržali.

"Martin, ne jezi se!" S temi besedami pristopi k njemu teta Bla-hova, kakor so dejali Janoševi — ima nanj večji upliv nego vsi drugi.

"Pojdi k nam, posodim ti Ju-rijevo obleko, ki itak plesni v škri-nji zastoj. Jožef ima svoje oble-ke dovolj, on Jurjevo ne nosi. Po ženo pa ti pošlejo.... Oče ti je pi-sal, toda pismo se je, mislim, zgu-bilo."

"Zgubilo, teta, zgubilo. Ne vr-jemite nikomur, niso mi pisali.... Teta!" — reče nežno in toliko, da mu solze niso pritekale iz oči — "teta, ko bi bili vi moja mati, bil bi drugačnejši. Vem, da sem hudo-ben, toda kaj jaz morem za to; — stariši so me skazili in večkrat bil bi že skoro obupal nad svojo ne-srečo."

Vsi odidejo v cerkev k poroki. Otide tudi Jirovec, ki je dobil, kaj zalo kitico iz umetnih cvetie. Dala mu jo je hči mlinarja Nejedlega

zala Zofija, ki je radi posebnega prijateljstva šla Zuzki za družico. Ko Jirovec opazi Zofijo, spreleti njegovo srce nekaj poseben, do-slej neznan čut, tako sladek in zo-pet tako bolesten, čut hrepenenja, da bi mogel to zalo deklet peljati k oltarju, kakor pelje danes Plot svojo Zuzko. In Zofija je bila tako razvnet, ko mu je pripenjala ki-tico.... Najraje bi jo bil objel in poljubil....

Vsi otidejo v cerkev, le Martin otide s teto Blahovo po obleko.

"Zal mi je", ji tožil Martin bo-lestno, "da me vsaj Zuzka ni po-vabila. Imam jo tako rad njo edi-no iz vse naše rodbine. Ona je najboljša od nas vseh.... Tudi jaz bi hotel biti tak, toda ne mo-rem, teta. Sam Bog ve, kaj se včasih godi z menoj. Kakor bi me hudoba obsedla, vse me žene k temu, delati ljudem krivico. Bil sem tak od mladosti, dobrih zgledov nisem videl — sedaj se že več ne poboljšam...."

Poslednje besede je izrekel Mar-tin bolj za sebe. Teta je odšla in bil jo je igrala vsaka žilica in barva se spreminjala vsaki tre-nutek.

"Martin, pojdi, jaz ti posodim obleko!", reče eden gostov nežno.

"Nočem je jo od tebe, naj jo da oče."

"Ne morem ti je dati, Martin, ker je nimam."

"Nimate!" zakriči Martin in bil bi planil na očeta, ko bi ga ne bili pridržali.

"Martin, ne jezi se!" S temi besedami pristopi k njemu teta Bla-hova, kakor so dejali Janoševi — ima nanj večji upliv nego vsi drugi.

"Pojdi k nam, posodim ti Ju-rijevo obleko, ki itak plesni v škri-nji zastoj. Jožef ima svoje oble-ke dovolj, on Jurjevo ne nosi. Po ženo pa ti pošlejo.... Oče ti je pi-sal, toda pismo se je, mislim, zgu-bilo."

"Zgubilo, teta, zgubilo. Ne vr-jemite nikomur, niso mi pisali.... Teta!" — reče nežno in toliko, da mu solze niso pritekale iz oči — "teta, ko bi bili vi moja mati, bil bi drugačnejši. Vem, da sem hudo-ben, toda kaj jaz morem za to; — stariši so me skazili in večkrat bil bi že skoro obupal nad svojo ne-srečo."

Vsi odidejo v cerkev k poroki. Otide tudi Jirovec, ki je dobil, kaj zalo kitico iz umetnih cvetie. Dala mu jo je hči mlinarja Nejedlega

zala Zofija, ki je radi posebnega prijateljstva šla Zuzki za družico. Ko Jirovec opazi Zofijo, spreleti njegovo srce nekaj poseben, do-slej neznan čut, tako sladek in zo-pet tako bolesten, čut hrepenenja, da bi mogel to zalo deklet peljati k oltarju, kakor pelje danes Plot svojo Zuzko. In Zofija je bila tako razvnet, ko mu je pripenjala ki-tico.... Najraje bi jo bil objel in poljubil....

Vsi otidejo v cerkev, le Martin otide s teto Blahovo po obleko.

"Zal mi je", ji tožil Martin bo-lestno, "da me vsaj Zuzka ni po-vabila. Imam jo tako rad njo edi-no iz vse naše rodbine. Ona je najboljša od nas vseh.... Tudi jaz bi hotel biti tak, toda ne mo-rem, teta. Sam Bog ve, kaj se včasih godi z menoj. Kakor bi me hudoba obsedla, vse me žene k temu, delati ljudem krivico. Bil sem tak od mladosti, dobrih zgledov nisem videl — sedaj se že več ne poboljšam...."

od jutra do obeda, a od obeda do večera. Plesali so, kakor bi šlo za življenje; plesali in pleske so bili razgreti, da jim je kar rudeci-ca silila skozi lice. Toda nič niso marali za to; hladili so se s toplim, slabim pivom ter plesali dalje, ka-kor bi vsak imel na razpolago ne-koliko življenj. In čudno, kako vztrajni so ti ljudje; le malo slu-čajev je, in v tej vasi se nemara nihče ne spominja, da bi bil kdo na ta način prišel ob življenje.

Dan se je nagibal k večeri. Bo-jazen, katero so imeli gostje vsled Martinove navzočnosti, je bila do-slej še neopričena. Sedel je tiho v gostilnici med drugimi vasčani, pil in gledal z nekako notranjo za-dovoljnostjo, kako so se pulili za njegovo zalo ženo pri plesu. Pri-peljali so mu jo kmalu po poldne-vu in z njo prazniško obleko, da bi na svatbi ne imel tuje na sebi.

Toda mirno dan vendar ni mo-gel miniti. Kohn je ravno prižgal svetilnico, Sara pa zalivala z vodo vrč z žganjico, kar se začuje kri-k: "Kaj ti tat, ti mi boš kradel de-nar?" Ni še dobro izgovoril teh besed, že je vrgel Martin sosedu steklenico tako močno v glavo, da se je precej pocedil tok krvi.

"Martin, za Boga, kaj zopet de-laš?" je pritekla k njemu prestra-sena žena.

"Hotel me je okraštiti...."

"Ni mislil nič hudega, samo ša-lil se je" — se oglasi nekdo in Martin vpne na to stran svoj strast-ni pogled.

"Šalil.... Takošna šala...."

Ostale besede so se zgubile v hrup, ki je nastal v gostilnici. Med tem ko so ranjenca, oblitega s krvjo, omivali zunaj z mrzlo vo-do in kislom, je postajal hrup v gostilnici čedalje večji. Nastal je hud prepir, v katerem je Marti-no glas prevpil vse druge. Hipo-pa pa dospe med razgrajale žu-pan, mlinar Nejedly, da napravi red. Nihče ni vedel, kako je prišel sem, kdo ga je poklical, in malo komu je bilo za to kaj mar. Ko Martin zagleda župana Nejedlega, zarudi v obraz, iz oči mu jame sr-tasti blisk, blisk, strastno sovra-štvo k temu človeku, katerega je najhujše sovražil med vsemi, kar jih sploh hodi pod solnce. Bilo je blizu pred dvema letoma. Mar-tin je bil še sramec; prišel je na praznike iz službe domu in začel v gostilnici prepir in pretep s fan-ti. Na to je dospel župan Nejedly ter z njim pomočjo zavlekel Marti-na v temnico in pretepel ga do kr-vi. Martin je ležal takrat štirinajst dni; ko je zopet okrevaj, je bil odgnan na sodišče in obsojen. Se-daj, ko je zopet zagledal župana, mu je stopil ta dogodek zopet ži-vo pred oči; ni se mogel premaga-ti, pograbil klop, pri kateri je stal, odtrga nogo ter jo vrže z vso mo-čjo na to vstran, kjer je stal žu-pan. Ta se umakne in noga je sfr-čala skozi odprta vrata v vežo, kjer na sredo ni bilo nikogar. Spoznala je, da se je zgrešil žu-pana, je poskočil še bolj razdra-žen, odtrgal od sebe ženo, ki ga je zadrževala — toda predno je mo-gel priskočiti k županu, vržejo ga krepke roke na tla, na kar je bil odpeljan v obšinsko ječo. Toda zmuznil se jim je ter zbežal. Jeli so ga loviti kakor divjo zver, to-da niso ga vjeli....

II.

Mlin "pri Kalinu", kakor so imenovali že od davna mlin na dol-jem koncu vasi, je bil najboljši v vsej okolici. Ko je bil prodan, je krožila po vasi govorica, da je bil mlinar Nejedly pripravil poprej-snjega lastnika na nič kaj pošten način ob mlin. Lotila sta se baje skupaj raznih podjetij; dobiček je potegnil Nejedly, na Novaka — tako se je imenoval poprejšnji lastnik pa je prišla le zguba. Toda ko je nastala leto potem občinska volitev, so pozabili v vasi na to go-vo-rice kot na prazno obrekovanje. In Nejedly, najpremožnejši mož v okolici, je bil voljen v starašins-tvo in potem še za župana. Dru-gače tudi po stari segi ni moglo biti. Najbogatejši je župan, ker kdor ima denar, ima baje tudi razum.

Nejedly je bil človek strog in brezobziren, kakor doma v rod-bini, tako tudi v občinskih poslih. Ko bi ne bil imel denarja, ne bi imel prijateljev, ker pa si je znal pridobiti denar, si je nabral tudi prijateljev. Od onega časa, ko je prišel v vas, ter videl, koliko ve-ljavjo ima tu Kohn, koliko, vsa-čeno drž v svojih krempjih, je rad zahajal v njegovo družbo. Takrat je vladala v občini židovska stranka, a krščanska je bila še presla-ba, da bi mogla pri volitvah iz-podtakniti sedeže stranki židov-ski.

Rodbina: žena in edina hči Zofi-ja nista doživeli pri njem mnogo

veselja, zato tudi ni bilo med nji-mi prave ljubezni in pristranosti, kakor nareja rodbino srečno.

Žena je bila pravo nasprotje svojemu možu. Bila je previdna in občutljiva; ona je tudi vodila vso odgojo svoje edine hčere. In lahko je bila tudi ponosna na svojo hčer, ko, kakor je imela tako plemenito dušo, kakor je bila zala v obraz, Zofija je bila mila, duhapolna in izobražena deklica. Te izobrazbe, s kakoršno se je mogla ponasati, bi nihče v njej ne bil iskal pri raz-merah, kakor ne navadno vladajo v rodbinah. Večini deklet, zlasti premožnejših, je dovolj, če si zna-jo splesti lase in oblačiti se po no-vi modi ter uzadovoljiti svojega snubača z brezčutnim breknjem na glasoviru.

Kar je najbolj zaljalo Zofijo, je bila njena skromnost. Bila je hči bogatega mlinarja; od svoje-ga šestnajstega leta je imela obil-no snubačev iz najboljših premo-žnih meščanskih rodbin — toda o-na je ostala vedno priprosto de-kle vaškega mlinarja, ki se ni sramo-valo svojih družic iz kmečkih rod-bin, kakor druge Bile jim je pri-jateljica, svetovala in pomagala jim je, kadar je kakera potrebo-vala njene pomoči.

"Zlato srce ima", so govorili o njej, in to zlato srce je ostalo hladno na vse nagovarjanje malo-mestnih gospodov, čijih jedina zaslug je, da imajo bogate očete. Oni s svojo praznoto se morejo si-ecer prikupiti ljudem, ki ne pozna-jo višjih težej, toda grozno so zo-perni vsakomur, kdor le kolikšaj čuti in misli. Oni so se pulili za Zofijino roko, kakor je sovražila malomestni napuh in praznoto du-ha. Svojo roko bi bila nemara raj-se dala sinu najemnika, ki se zna pošteno preživiti, ki razume svoje delo pri gospodarstvu, nego tem gospodim, ki poznajo k večjemu neprebavne šale, pa dobro jesti in piti, kar si z ničemer niso prislu-žili. Sploh so se ji zdeli podobni lenim trotom, katere preganjanje iz panjev delavne čebele.

Zofija je hrepnela po nečem viš-šjem, nepoznanem: v svojem sre-ju je čutila enako praznoto, kopne-la po ljubezni, kakor bi jo neiz-rekljivo osrečila, a te ljubezni ni našla in ni mogla najti pri tej, ki so se spustili za njeno naklonje-nost. Mlada njena prijateljica, Zuzka, se je možila. Šla ji je za družico, in Zuzka ji je še pred zajutrokom pripovedovala o mla-dem možu, slikarju, ki je bil da-leč, ki je poznal svet, ki ima obil-nokušen in je baje tudi učen! Hrepnela je, srečati se z njim, in ko se je srečala ter pripenjala mu kitico, se je tresla na vsem telesu, ne slute zakaj. Nekaka slast se je vili v njeno srce, pa zopet bol, in sama ni vedela, čemu se ji svet zdi danes krasnejši nego drugokrat, čemu bi se najraje razjokala, ali rajše se umrla. In pa on je plesal z njo, stisnil jo k svojemu sre-ju. Spoznala je, da se je vnela v njej ljubezen k doslej nepoznanemu tu-jemu možu. Prestrašila se je svoje ljubezni in najraje bi se mu bi-la izpuli iz naročja, a moči ji je manjkalo; nekaki čar jo je prive-zal k njemu, kakerega — tako so-vražji, da je prišel sem, in katere-ga — ima vendar tako rada. Ne-mara bi ji sree počilo, ko bi jo za-pustil, ko bi je ne imel tako rad, kakor ona njega.

In on jo je imel rad. Ni vedela, kako so se ji prikadle v oči sol-ze — saj je bila tako srečna, ka-kor še nikdar....

Med tem, ko se je pripetil pri Kohnu neprijeten dogodek z Mar-tinom je bil Karol v mlinu. Zofija ga je povabila, in on je šel tje-krat. Tu se mu ni bilo treba ravnati po velikomestnih stisnjenih običajih, in zelo je bil tega vesel. Zofijina mati ga je spoštljivo pozdravila ter mu donasala, kar je mogla, da bi pogostila gosta. Kaj pa je po-treboval Karol? Njemu je zadošče-val pogled v sanjave oči, ki so se mu tako globoko vtisnile v srce. V njih je videl svoj raj, svoj bla-gor, vso svojo srečno bodočnost. Čudil se je sam, kako se je dal o-čarati od vaškega dekleta, ko je ostalo njegovo srce neobčutno za vse strele, ki so se sipale nanes-jo oči krasnih Parižank. Te strele so se odbijale od njegovega srca, tu-kaj pa, komaj je zagledal to čud-no dete vaškega zatišja, je bil pre-cej globoko ranjen.

Ni mogel ni verjeti, da bi se mo-gla imeti rada pri prvem srečanju, a vendar — bila je to resnica, čista resnica, on ljubi njo in ona ljubi njega.

bezen v svojem sre-ju kot najsvet-jejšo tajnost, toda mati spozna na prvi pogled, da se je dogodila v njem sprememba, da to spremem-bo skrbno taji, a pri vsi svoji skr-bi se vendar-le izda. Materino srce je dobro; ono strepeta včasih za ljubljeno dete, toda boji se, da bi ga mogli učiniti nesrečnega za-zmiraj, ko bi mu zabranili ljube-zen.

Ljubezen si ne da zapovedati — to ve razumna mati in trpi rajše sama, nego bi učinila nesrečnega svojega otroka.

"Nemara ju ne bo oviral", — se je tolažila gosa. Nejedly pri spominu na to, kaj poreče mož za Zofijino ljubezen.

"Slikar je izobražen mož" — se je tolažila dalje — "in dasi je sa-mo slikar, saj bo zadoščevala Zo-fijina dota, da se primerno preži-vita, bodisi tudi v velikem mestu. Toda, kaj poreče mož?" — Osupnila je znova, in sree se ji je sti-skalo.

(Pride še.)

Dvanajst dečkov in dvanajst deklic.

V Düttlenheimu na Tirolskem se je te dni sodarju Martinu Lo-rentzu porodil 24. otrok. Mož ima sedaj na izbero 12 dečkov in 12 deklic. Dva sinova sta na bojišču, dva pa dobila v kratkem vojaško suknjo.

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblašeni pobirati naro-čnino za "Glas Naroda" in knjige, ka-kor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle:

Jenny Lind, Ark. in okolica: Michae Cizcar.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin

Denver, Colo.: Frank Strabec.

Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.

Pueblo, Colo.: Peter Cullig, J. M.

Softa, Frank Janesh in John Germ.

Salida, Colo. in okolica: Louis Co

stello (The Bank Saloon).

Walsenburg, Colo.: Ant. Sattlich.

Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.

Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.

Woodward, Ia. in okolice: Lukaz Podbregar.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.

Oglesby, Ill.: Math. Hrbervnik.

Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.

Depue, Ill.: Dan. Badovina.

La Salle, Ill.: Mat. Komp.

Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Ze

tel in Frank Bamblich.

Mineral, Kans.: John Stale.

Waukegan, Ill.: Frank Petkovek in

Math. Ogrin.

So. Chicago, Ill.: Frank Černa in

Radolf Poček.

Springfield, Ill.: Matija Barborč.

Frontenac, Kans. in okolica: Fran

Cernc.

Mulberry, Kans. in okolice: Marth

Coe.

Calumet, Mich. in okolice: Pave

čaito in M. F. Kone.

Manistique, Mich. in okolice: B

Kotzian.

So. Bangs, Mich. in okolice: a. v

Utkovik.

Aurora, Minn.: Josip Fugina.

Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob

Petrich in Frank Žagar.

Ely, Minn. in okolice: Ivan Gouk

M. L. Kapech, Jos. J. Peahel in Louis

M. Perušek.

Evelith, Minn.: Jurij Kotec.

Gilbert, Minn. in okolice: L. Vese

Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.

Kittville, Minn. in okolice: Jos

Adamich.

Nashwan, Minn.: Geo. Maurin.

Virginia, Minn.: Frank Hrovatich

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.

Aldridge, Mont.: Gregor Zobe.

Great Falls, Mont.: Math. Ulrich

3400 N. 5th Ave.

Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek.

Roundup, Mont.: Tomaz Paulin.

Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka

Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J

Marinčič, Chas. Karlinger in Jakob

Reemik.

Barberton, O. in okolice: Alois Ba

lant.

Bridgeport, O.: Frank Hočvar.

Collinwood, O.: Math. Slapnik.

Lorain, Ohio in okolice: John Kum

se 1786 E. 53. St.

Youngton, O.: Ant. Kikelj.

Oregon City, Oreg.: M. Justin.

Allegheny, Pa. in okolice: M. Kio

deh.

Ebensmer, Pa.: Louis Hribar.

Bradock, Pa.: Ivan Germ.

Bridgeville, Pa.: Rudolf Pieteršek.

Burdine, Pa. in okolice: John Ker

ušnik.

Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk.

Claridge, Pa.: Anton Jerina.

Canonsburg, Pa.: John Koklich.

Broughton, Pa. in okolice: A. Dem

lar.

Dunwagh, Pa.: Dragutin Slavič.

Dumlo, Pa. in okolice: Josip Suhor

Export, Pa. in okolice: John Prostor

Forest City, Pa.: Karl Zalar in Fr

Leben.

Farrell, Pa.: Antov Valentinič

Greensburg, Pa. in okolice: Joseph

Novak.

Irwin, Pa. in okolice: Frank Dam

ter.

Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in

John Polanc.

Marianna, Pa.: E. Gottlicher.

Meadow Laid, Pa.: Georg Schulte

Manessen, Pa.: Math. Kikelj.

Moon Run, Pa. in okolice: Fran

Jok.

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Edward Kalish, tajnik, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
John Jager, blagajnik, 5241 Upton Ave. So., Minneapolis, Minn.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Ujetniški tabor v Omsku. Slovenski listi priobčujejo sledečo vest: Odposlanci mednarodne družbe krščanstva v New Yorku so obiskali tabor ujetnikov v guberniji Omsk v Sibiriji in o tem objavili poročilo, iz katerega posnemlje "Temps" po nekem ruskem časopisu to-le: Amerikanska komisija je obiskala ujetnike v taborih v Kurgas, Petropavlovsk, Omsk, Nikolajev in Toms ter so povsod našli zadovoljive življenjske pogoje. Ujetniki se morajo držati precej strogih odredb, si- eer pa da nimajo nobenih pritožb. Dobivajo, kolikor potrebujejo, obleke in živeža, slednjega celo v obilnih porcijah. — V omenjenih taborih se nahaja mnogo slovenskih ujetnikov s Kranjskega, Primorskega in Stajerskega.

Sajenje zgodnje čebule. Deželna vlada je izdala sledečo naredbo: Letos se je nekaj časa pojavilo veliko pomanjkanje čebule. Da v prihodnje v naših gospodinjstvih ne bo tega pomanjkanja, se svetuje, naj se sadi več zgodnje čebule. Najboljša zgodnja čebula je takozvana "srebrna spomladna čebula". Seme te čebule se dobi v trgovinah s semeni. Seme te čebule se poseje čim prej mogoče, najbolje koncem avgusta ali začetkom septembra. Najpripravnejša zemlja je solnčna gredica na prostem. Proti sredini meseca oktobra se čebulne sadike vsadijo na solnčno njivo ali vrt. Sadike se sadijo na prostori, ki je širok 120 cm, v 6 vrst, in sicer sadike 10—15 cm od sadike. Važno je, da se sadike zasadijo se pred nastopom hudega mraza. Pozimi čebulnih sadik ni treba prikrivati, tudi pod snežno skorjo ne pozebejo. Le če je zima brez snega, se naj na severnostranskih njivah ali gredicah pokrijejo čebulne sadike s smrekovimi vejicami. V spomladu se pa zemlja malo zrahlja in z zredeno gnojnico pognoji. Proti koncu maja je čebula že tako razvita, da je uporabna v kuhinji. Ta čebula je mnogo zlahtnejša kot stara. Koncem junija se ta rana čebula lahko popolnoma spravi z njive.

Sušenje krompirja. Deželna vlada naznanja: Mnogi imajo navado, da krompir, ko ga izkopljajo, deno za več dni na sonce, da se posuši. To ravnanje je napaka. Kinetijski strokovnjaki so proučili, da je krompir, ki je bil dalj časa razgrujen na soncu, zelo podvržen gnobiti ter izgubi tudi mnogo na svoji vrednosti. Vlažen krompir, če ga hoče posušiti, razgrni na kak pod ali na kraj, kamor sonce ne pripeka močno.

STAJERSKO.

Sušenje žita. Iz Hoč neki kmet poroča: Letos se je žito mnogokje zamlatilo, ko se snopje ni bilo popolnoma posušeno. Radi tega je zrnje dokaj vlažno. Treba ga je sušiti ali na soncu, še bolje pa, če se nasipi na podstrešni pod in večkrat zrahlja. Pri mojem sosedu je splesnilo blizu 20 mernikov lepe pšenice, katero je nasipal po nlatvi takoj v ozko posodo. Ako ne bi pšenice takoj djal na sonce, bilo bi vseh 20 mernikov uničenih.

Sajenje zgodnje čebule. Kakor kranjska, je tudi stajerska namestnica izdala naredbo, v kateri svetuje, da, ker se je letos pojavilo veliko pomanjkanje čebule in da v prihodnje ne bo tega pomanjkanja, naj se sadi več zgodnje čebule. (Beri naredbo kranjske deželne vlade.)

Hmelj. Cena za stajerski hmelj letošnjega pridelka znaša 65—70 kron za 50 kilogramov. V Savinjski dolini se bo letos pridelalo manj hmelja, kakor se je pričakovalo, in sicer zaradi neugodnega vremena; toda hmelj je lep in tu- di pozni hmelj obeta dobro trgati. V Savinjski dolini se bo letos pridelalo 12—15.000 stotov hmelja. Na Češkem se bo letos pridelalo za dve tretjini hmelja manj kakor v lanskem letu. Slanje hmeljskih nasadov na Moravskem je nepopolno. Na Ogrskem je sicer hmelj lep, toda ni delav-

cev za obiranje. V Nemčiji, zlasti v Prusiji, je stanje hmeljskih nasadov nepopolno. Kakor vse kaže, se bo s stajerskim hmeljem napravila dobra kupčija.

Komisijonarji vojno-žitno-prometnega zavoda. Za ta zavod so določene sledeče osebe, ki bodo nakupovale žito za omenjeni zavod: Za celjsko okrajno glavarstvo: Florijan Gajšek, Žusem; Anton Cvenkl, Sv. Peter v Sav. dolini; Maks Janič, Celje; Fran Dežman, Trbovlje; Rihard Wagner, Šmarje pri Jelšah; Janko Artman, Sv. Jurij ob j. žel.; Konrad Elsbacher, Laško; Fran Oset, Vransko; Josip Pauer, Braslovce. Za okrajno glavarstvo Brežice: Ljudvigit Sešker, Planina; Karol Zupanc, Sevnica. Za okrajno glavarstvo Konjice: Aleksander Grundner, Zreče; Fran Jonke ml., Oplotnica; Karol Vezensček, Konjice. Za okrajno glavarstvo Maribor: Josip Urban, Maribor; Fr. Pišek, Orešova vas. Za mesto Maribor: Josip Urban, Maribor. Za okrajno glavarstvo Ptuj: Jakob Ogrizek, Rogaska Slatina; A. Perko, Ormož. Za mesto Ptuj: Maska Stražil. Ptuj. Za okrajno glavarstvo Slovenjgradec: Fran Pahernik, Vuhred. Za politično ekspozituro Mozirje: Rudolf Pevec, Mozirje; Anton Turnšek, Rečica; A. Lekše, Mozirje. Za okrajno glavarstvo Ljutomer: Marko Rosenberg in Maks Hönigman v Ljutomeru. Za okrajno glavarstvo Radgona: Kristijan Macher, Jožef Bendiner, Rosenberg in Neumann v Radgoni. Za okrajno glavarstvo Ljupčica: Ljudska banka za trgovino in obrt v Ljupčici; Ernst Herlinger v Gradcu in Karol Stif v Strasu. Za okrajno glavarstvo Nemški Lonč: Karol Klug, Zeleni Travnik; Alojzij Dengg v Kopfstenu.

Prebiranje črnovojnih obvezancev, rojenih v letih 1865—1872, oziroma 1874, se je vršilo v mariborskem okrajnem glavarstvu po sledečem redu: Za sodni okraj Maribor v Mariboru: 6. sept. za občine: Dobenje, St. Ilj v Slov. gor., Kamnica, Sv. Jurij ob Pesnici, Gradiška, Grušova, Sv. Križ, Jarenina, Sv. Marjeta ob Pesnici. 7. sept. za občine: Sv. Jakob, Jelovec pri Kamnici, Jančev Vrh, Kaniza, Krčevina, Leitersberg, Sv. Martin pri Vurbergu. 8. sept. za občine: Gornja Sv. Kungota, Gornji Duplek, Sv. Peter, Plač, Ploderšnica, Polička vas, Pesnički dvor, Ranča, Rošpol, Slemen, Spičnik, Slatinski dol, Dragučova. 9. sept. za občine: Bersternica, Spodnji Duplek, Vosek, Boč Svečina, Vrtiče, Vukovski dol, Sevnica ob Dravi, Selnic ob Muri, Čeršak, Ciglenec, Cirknica. 10. sept. za občine: Vrhov dol, Studenci, Bistrica pri Lembahu, Bistrica pri Rušah, Fran, Gorica, Ješenci, Rečenjak. 11. sept. za občine: Rače, Kumen, Lehen pri Ribnici, Lembah, Dogoš, Lobnica, Loka, Sv. Lovrenc nad Maribodom, Sv. Marjeta na Dravskem polju, Ruše, Morje, Sv. Miklavž. 12. sept. za občine: Orehova vas, Gornje Hoče, Pohorje, Pekre, Pičola, Poberž, Podova, Ranče, Rozga, Razvanje, Rdeči breg. 13. sept. za občine: Radvanje, Slivnica, Skoke, Tezno, Spodnje Hoče, Bohova, Činžat, Smolnik, Žrakovci. — Za sodni okraj Slov. Bistrica v Slov. Bistrici: 14. sept. za občine: Sv. Ana, Bukovec, Dežno, Freieheim, Gabernik, Pekel, Hošnica, Hrastovec, Jelovec-Makole, Kalše, Črešnjevce, Ogljenšak, Zablje, Laporje, Luščka vas, Sv. Martin na Pohorju, Modrače, Gornja Bistrica, Gornja Ložnica, Vrhloga, Gornja Poljskava, Oselj, Pečke. 15. sept. za občine: Brezje, Poljane, Pokošje, Pretrž, Ritoznoj, Šentovec, Kovača vas, Stanosko, Smereče, Statenbreg, Studenice, Stopno, Tinje, Spodnja Ložnica, Spodnja Nova vas, Spodnja Poljskava, Verhole, Slov. Bistrica, Vojtina, Cigonec. — Za sodni okraj Sv. Lenart v Slov. gor. v Sv. Lenartu: 17. sept. za občine: Andreinci, Sv. Anton v Slov. gor., Sv. Benedikt v Slov. gor., Sv. Jurij v Slov. gor., Gočova, Verjane, Sv. Trojica v Slov.

gor., Sv. Trije Kralji v Slov. gor., Senarska, Jablanec, Kremberg, Ledinek, Sv. Lenart v Slov. gor., Malna, Ihova, Srednji Gasteraj, Gornji Porčič, Gornja Ročica, Gornji Žerjavec, Gornja Veličina, Osek, Partinje, Ragoznica, Zarmarkova. 18. sept. za občine: Žikarci, Šetarova-Radehova, Žitanci, Zice, Selce, Smolinci, Župetinci, Drvanje, Trotkova, Čagona, Čermensak, Spodnji Porčič, Sp. Gasteraj, Spodnji Žerjavec, Spod. Veličina, Zimica, Biš, Brengova, Korena in Cogetinci.

KOROŠKO.

Žrtve zmot. "Kärntner Tagblatt" piše: Ko je v lanskem letu izbruhnila vojna, je poglaj boja- zen pred vohunstvom prav redke evetke. V dobrem spominu je še, v kako velikem številu so zapirali katoliške duhovnike — tudi take, ki niso bili slovenske narodnosti. Zapirali so duhovnike na podlagi ovadb, ne vselej samo iz prevelike bojazni pred vohunstvom. Vsi na Koroškem pozapri- katoliški duhovniki so bili spoz- nani za nedolžne in izpušeni iz preiskovalnih zaporov, v katerih so morali presedeti v mnogih slu- čajih po več mesecev. Dobili so si- eer zadostne in rešena je bila njihova čast, toda škoda, ki so jo trpeli na duši in na zdravju ter v gmoetnem oziru, jim pa ne more nihče povrniti. Skoraj se zdi, kak- or da bi se hotela "žaloigra zmot" ponavljati še celo ob pri- liki naše najnovjše vojne z Ita- lijo. Tako n. pr. so zaprili pred- par tedni župnika Kukačko v Ukrahi na Koroškem, baje tudi zaradi vohunstva. Sedaj se je pa samoumevno dognalo, da je bila ovadba neutemeljena in župnika Kukačko so izpustili iz preisko- valnega zapora. Kako lahko se osumi duhovnika, je razvidno iz sledečih slučajev: Na neki višini pri Trbižu so opazili ognjene žar- ke. Kmalu nato so osumili župni- ka Brauna v Kokovu, da je dajal sovražniku svetlobna znamenja. Sreča pa je bila, da je župnik do- kazal, kje se je tedaj, ko je na vi- šini gorelo, nahajal. Vrhutega se je dokazalo, da so delavei zaku- rili na višini in si kuhali večerjo, a so pozabili ugasniti ogenj. Zo- pet drug slučaj: Na zvoniku žup- ne cerkve v Trbižu so zapazili, da je bila polovica okna le napol za- prta. Takoj so prišli župnika Krauta, češ, dajal je sovražniku znamenja. Toda dognalo se je, da so šli ljudje na zvonik župne cer- kve in obkroževali krasen razgled, a ko so zapustili zvonik, so poza- bili zapreti okno. Iz tega je raz- vidno, na kako naravnost smešen in lahkomišeln način se lahko o- sumi duhovnika vohunstva in ko- liko previdnosti je treba, da se mu ne dela krivice.

Z italijanskega bojišča je pre- jel urednik celovskega "Mira" od nadporočnika Slovenca M. Z. to- le pismo: Pri nas je zadnje dni precej mirno. Vsi napadi so bili odbiti. Pred dvema dnevmoma sem šel proti Bogatinu iskat planink ter Ti eno pridenem. Našel sem jih toliko, da bi jih bil lahko na- bral cel koš. V svoji utici imam na stotine planink. Žal, da jih ne morem odposlati, ker na potova- nju zmanjkajo. Od 5. avgusta imamo še lepo vremo ter je krasno, prej pa nas je nadlegoval dež, tudi toča; bilo je precej hlad- no. Toda moji trdni naravi ničesar ne škoduje; saj sem že devet me- secev na bojišču, nisem se imel nobenega dopusta, čestokrat sem ležal v mrzli vodi, spal pod sne- gom, pa vedno sem se zdrav, če- ravno že nekoliko utrujen. Iz moje utice vidim krasno Triglav. Ko bi topovske krogle namesto svinca prinašale kake štrunkice, bi bilo tu krasno letovišče. Ko je prišla pred kakimi 14 dnevi čisto gori do nas krog 2000 metrov vi- soko prva mula, je moštvo revico s tolikim veseljem sprejelo, da so ji ušesa poljubovali. Sedaj pa smo tudi res izredno dobro oskrb- ljeni s hrano. Zjutraj si kuham kavo, predpoldne pečenko, opol- dan obed, od katerega si nekaj shranim za večerjo. Tudi sir, čokolado, razne konzerve itd. imam tuptam. Celu malinov sok, rum, pivo, vino dobim včasih. Torej, kakor vidiš, se nam glede hrane jako dobro godi.

PRIMORSKO.

Slovenska trgovska šola v Tr- stu s pravico javnosti (ulica Sta- dion 21) se je kljub vojni otvo- rila redno tudi letos. Šolsko leto se je pričelo 16. sept. z vpisova- njem učencev.

Imenovanje. Dr. Leonid Pita- nie, c. kr. ministerialni koncipist v ministerialnem predsedstvu na Dunaju, je imenovan za privatne-

ga docenta za avstrijsko državno pravo na dunajskem vseučilišču. Dr. Pitamie je goriški Slovenec, rodom iz Volč pri Tolmini, sin bivšega odvetnika in slovenskega prvoboritelja v Postojni, dr. Pita- miea. Ni še izpolnil 30. leta. Ime- novanje Slovenca na nemški uni- verzni pomeni vsekako lepo prizna- nje njegovih izrednih znanstvenih vrlin.

"Odrešen". Cesarski komisar v Trstu poziva asistenčnega zdravnika anatomskega zavoda v tržaški mestni bolnišnici dr. Gino Cosolo, da naj nastopi zopet službo, in sicer ima časa za to do 22. septembra; ako se do tedaj ne oglasi, je odpuščen iz službe. Co- solo se seveda ne oglasi, ker je že "odrešen" v Italijo.

Prepoved, hoditi na gore na Primorskem, je tržaško namesti- štvo splošno tako: Prepovedano je vsem civilnim osebam hoditi na gore; gozdni čuvaji, lovski čuva- ji, pastirji in lastniki zemljišč na hribih morajo imeti posebne legiti- macije, ki jih izdajajo občine na svojo odgovornost, katere pa po- piše tudi orožniško poveljstvo. Prepovedano je napraviti ogenj na višinah, razbočati perilo ali postavljati kaka vidna znamenja. Kdor bi se pregrešil proti tem do- ločbam, ga zadene globa do 2000 kron ali zapor do 6 mesecev.

Zaplemba. Neko vinsko zalogo v Trstu je zaplenil trznopolicijski urad. V zalogi je bilo 4275 lit- rov "opola". V kemičnem labo- ratoriju so konstatirali, da je bilo vinu primešano: voda, sladkor, alkohol in barvilo, pomešano s smolo. Dotični vinski trgovci je o- vaden državnemu pravdnistvu.

Kdor hoče priti v Pulj, mora imeti poleg predpisanih legiti- macij posebno dovoljenje vojnega ministrstva (mornariški odde- lek), armadnega poveljstva, etap- nega poveljstva ali vojnoprista- niškega poveljstva.

BOSNA.

Želje hrvatskega naroda. Na ce- sarjev rojstni dan je sarajevski nadškof dr. Stadler povodom čes- titanja sedanjemu načelniku Bo- sne in Hercegovine izrekel željo, da se vse hrvatske dežele združijo v eno telo pod habsburško hišo. Nato je načelnik Bosne in Herce- govine pl. Sarkotić odgovoril: "Tu ni dvoma, da bodo po tej strašni vojni, ko zavlada v naši državi blaženi mir, se potrudili merodajni činitelji, da zadovolji- jo pravičnim željam hrvatskega naroda." Ta izjava generala Sar- kotića je velevažna.

ROJAKOM V SVARILO.

Varujte se rojaka Johna Židan iz Bizovika pri Ljubljani K meni je prišel na stanovanje, in sicer iz Akron, Ohio. Stanoval je pri me- ni štiri dni, in ko so šli drugi moji boarderji na delo, je odprl kov- ček, ukradel enemu uro in veri- žico ter \$9 v gotovini, drugemu 14 karat zlato verižico in srebrno uro, meni je pa ostal dolžan na stanu in hrani. Izvedeli smo tudi, da je v Clevelandu istotako fante okradel in pobegnil, seveda smo to izvedeli le žal prepozno. Spo- zna se ga po vojaških letnih šte- vilkah, katere ima vtisnjene na rokah, in sicer 1909 in 1912. Star je okrog 24 let, toda izgleda sta- rejši; ima črne lase in govori ka- ko malo in tiho. V Ameriki biva približno 3 leta. Rojaki, varujte se ga, ker imate vsa potrebna po- jasnila. Tudi mi bi se ga varovali, ako bi nas bil oni rojak iz Cleve- landa potom časopisa obvestil, ko- jega je pred odhodom okradel. \$5.00 nagrade istemu, ki mi na- znani njegovo sedanje bivanje.

Andy Lampelj, Conemaugh, Pa.

NAZNANILO.

Bojakom v državah Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bo do obiskal naš zastopnik.

Box 677, Conemaugh, Pa.

Box 677, Conemaugh, Pa.

Box 677, Conemaugh, Pa.

Box 677, Conemaugh, Pa.

Box 677, Conemaugh, Pa.

Box 677, Conemaugh, Pa.

Box 677, Conemaugh, Pa.

Box 677, Conemaugh, Pa.

Box 677, Conemaugh, Pa.

Box 677, Conemaugh, Pa.

Box 677, Conemaugh, Pa.

Box 677, Conemaugh, Pa.

Box 677, Conemaugh, Pa.

Box 677, Conemaugh, Pa.

Box 677, Conemaugh, Pa.

Box 677, Conemaugh, Pa.

Box 677, Conemaugh, Pa.

Box 677, Conemaugh, Pa.

Box 677, Conemaugh, Pa.

Box 677, Conemaugh, Pa.

Box 677, Conemaugh, Pa.

VABILO

na PLESNO VESELICO, katero priredi društvo št. 20 A. S. B. P. D. v Ely, Minn., v soboto dne 25. septembra t. l. v Frank Verantovi dvorani.

Veselica bode prirejena za vse, stare in mlade, zatorej se vljudno vabi vse občinstvo iz Ely in oko- lice, da se polnoštevilno udeleži te zabavne veselice.

Preskrbljeno bode za svežo pi- jačo in dober prigrizek, kakor tu- di za izvrstno godbo.

Vstopnina prosta. Začetek toč- no ob 4. uri pop.

Vabijo člani društva št. 20 A. S. B. P. D.

S spoštovanjem Fr. Martinjak.

NAZNANILO.

Rojakom v Lorain, Ohio, in o- kolici naznanjamo, da jih bo ob- iskal naš zastopnik.

JOHN KUMŠE,

ki je pooblaščen pobirati naroč- oino za list Glas Naroda.

S spoštovanjem

Upravištvo Glas Naroda.

HARMONIKE

bodisi kakršnekol vrste izdelujem in popravilam po najnižjih cenah, a de- lo trpežno in zanesljivo. V popra- vo zanesljivo vsako pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V poprav- eham kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu ka- koršno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL, 1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO.

Centenim naročnikom v Pen- sylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni za- stopnik

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Čudno maščevanje.

V neki majhni gorski vasi na Italijanskem se je sprl neki mož s poštnim potom, s katerim sta si bila poprej dobra prijatelja. Ves razjarjen je prodal domačijo ter odpotoval v tujino. Sklenil je, se hudo maščevati nad svojim so- vražnikom. Odposlal je namreč vsak dan pismo na vsakega vaša- na dotičnega okoliša, kjer je bil njegov nasprotnik poštni pot. Na ta način je bil revež primoran, da je obiskal dan za dnevom najod- daljenjše po gorovju raztresene kočje.

Iščem svojega moža po imenu FRANK GORNIK, kateri me je zapustil dne 2. septembra z dve- ma malima otrokoma. Omenjeni je male postavte, črnih oči in črnih las in ko hodi, vedno z ro- kama močno okoli sebe maha. Ako kateri rojakov zna za nje- ga, prosim, naj mi naznani nje- govo naslov, mu bom jako hva- ležna, ali se pa naj sam oglasi; če se mu že jaz ne smilim, naj se mu smilita nedolžna otročiča. Mrs. Pauline Gornik, 432 Fre- derick St., Steelton, Pa. (3x 20,22,24—9)

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.

Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

Zadnja novost.

Vsakevrste žganje, brinjevec, slivovec, tropinovec itd., kakor tudi razne likerje, naredi lahko vsak brez vsake priprave, brez ku- hanja z mojimi izvlečki. Pošiljam 6 steklenic za \$1.00 in iz vsake steklenice si lahko naredite en cel kvart bolj zdrave, čistejše, bolj- še in več kot polovico cenejše pijače, kot jo pa sedaj kupujete pri salonerjih.

F. P. Barton piše: "Naznanim vam, da sem prejel od vas izvlečke za delati pijačo. Lepo se vam zahvalim in vam potrjujem, da je res tako blago ka- kor ste vi pisali. Pošljite še itd."

Takih in enakih pisem, dobim vsaki dan, kar je jasno, da je blago v resnici hvalje vredno. Pišite na:

Z. JAKSHE

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Box 366 North

Marija Grubbe

Spisal J. P. JAKOBSEN.

Za Glas Naroda prevel G. P.

3

(Nadaljevanje)

Mrmral je še nekaj časa ter nato zaspal. Grubbe pa je medtem napel vse sile, da se maščuje. Trdno se je oprijel naslonjala stola, se iztegnil na dolgo ter napel vse sile, da bi obreal nogo mize, o kateri je domneval, da je pridigar.

Kmalu se ni nikdo več premaknil in slišati je bilo le smrčanje obeh starih gospodov in enakomerno udarjanje piva, ki je kapalo z mize na tla.

DRUGO POGLAVJE.

Rajnega gospoda Hansa Gueldelewe udova, gospa Rigitze Grubbe, je imela svojo hišo v Kodanju, na vogalu Oster- in Pile ceste.

Takrat je bila Oster cesta precej aristokratsko bivališče. Stanovali so tam člani družine Trolle, Schestedt, Rosenkrantz in Krag. V hiši poleg one gospe Rigitze je stanoval Joachim Gersdorff in v novi hiši Karla van Manders so večkrat stanovali tuji odlični gostje. Bila pa je le ena stran hiše, v kateri so stanovali tako fini gospodje. Na drugi strani so stanovali manjši ljudje, rokodelci, kramarji in mornarji. V bližini se je nahajalo tudi par gostilen.

Bilo je nekega nedeljskega predpoldne, pričetkom septembra. V hiši gospe Rigitze je stala Marija Grubbe ob oknu podstrešja ter zrla ven. Ni bilo niti enega voza, nobenega prometa, a dosti počasnih korakov ter klince posameznega prodajalca ostrig. Solnčna luč je blestela preko streh ter cestnega tlaka. Vse sence pa so bile močne. Vsa daljstva pa je bila zavita v modrikasto meglo.

— Pazite, — je vskliknil za njo ženski glas, ki je spretno opo-
našal od mnogega komadiranja hripav organ.

Marija se je obrnila.

Bila je sobarica Lucija, ki je klicala. Nekaj časa je bila mirno sedela pri mizi ter s kritičnimi pogledi opazovala svoje precej dobro oblikovane noge. Konečno pa ji je postalo to dolgočasno in pričela je klicati in se zibati semintja na stolu.

Marija je skomignila z rameni ter se hotela z napol prezirljivo kretinjo zopet obrniti k oknu. Lucija pa je skočila s stola, jo objela krog telesa ter jo prisilila, da je sedla na majhen stolček, ki se je nahajal v bližini.

— Slišite, gospodična, — je rekla. — Ali veste nekaj?

— No?

— Pozabili ste pisati in ob poludnevih imamo tuje in imate komaj štiri ure časa. Ali veste, kaj bo opoldne? Dobro kosilo, a ne premastno! Ljubček gospodične pozna tudi to!

— Ha, prazne kvante! — je vskliknila Marija jezno.

— Bog obvari! Saj vendar ni zaroka, niti oklie, če rečem kaj takega. — Ne morem razumeti, gospodična, da si tako malo storite iz bratrance! To je vendar najbolj dražesten, najbolj vesel človek, kar jih poznam. Kakšne noge! In v njegovih žilah se pretaka kraljevska kri. To je že lahko videti na njegovih rokah, ki so tako majhne! In kakšen par naravnost uzornih nog ima! Videti je kot da je na jeklenih peresih, ko prihaja in oči mu bleste in se leskečejo!...

Ovila je roki krog Marije ter jo poljubila tako burno in se saje na vrat, da je otrok zardel ter se izvil iz objema.

Lucija se je vzgla na posteljo ter pričela smeјati kot ponorela.

— Kako se pa obnaša danes? — je vskliknila Marija. — Če boš tako nadaljevala, bom šla dol!

— Kaj pa, za Boga svetega? — Saj ima človek vendar dovoljenje, da je malo vesel. Drugače je dosti žalosti na tem svetu. Jaz, za svojo osebo imam več žalosti kot je treba. Ali ni šel moj ljubček v vojno ter more trpeti najhujše? Res, človeku je hudo misliti na to. Če bi ga ubili ali pohabili! Jaz bi ne mogla kaj takega preživeti!

Skrda je svoj obraz v blazino ter ihtela: — Oh ne, ne, ne, moj dragi, ljubi Lorenc! Ostati ti hočem zvesta, če bo le ljubi Bog dal, da se vrneš nepoškodovan domov. O, gospodična, tega ne morem zdržati, ne morem zdržati!

Marija jo je skušala potolažiti z besedami in poljubi. Polagoma je dosegla toliko, da se je Lucija dvignila ter si obrisala oči.

— Ah, gospodična! — je rekla. — nihče ne ve, kaj vse imam prestat! Jaz sama s seboj. Saj vendar človek ne more vedno biti tako kot si želi. In nič ne pomaga, če trdno sklenem, da se ne bom brigala za nobenega mladega fanta. Če pridejo z zabavami in komplimenti, jih ne morem odvrniti in če bi me stalo življenje.

Srbi me na jeziku, da mi odgovorim in kar sledi po tem, je lahko umevno in jaz storim več, kar bi — natančno vzeto — mogla zagovarjati pred Lorencem. Če pa mislim potem na to, kako nevarnost je izpostavljen, ah, nato se britko kesam, britkeje kot si more predstavljati človeška duša. Ko pridem v posteljo ter prisveti luna v sobo, na tla, — tedaj postanem čisto drugačen človek. Tako žalostno mi je pri sreč in potem se jokam, jokam in grlu me tišči kot da bi me hotelo zadušiti. Grozno je to in jaz ležim in se valjam v postelji in molim k ljubemu Bogu ter komaj vem, česar ga prosim. Včasih pa sem vsa iz sebe. Vzravnam se v postelji pokonci in tako strašno mi je, da bi skoro izgubila pamet od samega hrepenenja. Oh, ljubi Bog, gospodična, vi vendar jokate! Menda vendar ne hodite naokrog s skrivnostmi ter hrepenite po nekem, čustveno ste mlada?

Marija je zardela ter se nalahno nasmehnila. Nekaj očarajoče- ga je bilo v misli, da je zaljubljena ter da more hrepeneti.

— Ne, ne, — je rekla. — a kar mi praviš, je tako žalostno, da se zdi človeku, da je vse le žalost.

— Gotovo ne, gotovo ne! Tudi kaj drugega je vmes, — je rekla Lucija ter vstala, ker se jo je klicalo od spodaj. Nato je po- redno pomečnila Mariji ter odšla.

Marija je zavzdihnila, stopila k oknu ter pričela zreti ven: dol na zeleno hladno pokopališče sv. Nikolaja, na rdečkaste zidove cerkve, na zeleno bakreno streho gradu Christiansburg in preko hiš, zavrtih v modrikasto meglo, v daljavo, proti šonijski obali.

Tri mesece je bila sedaj že v Kodanju. Takrat, ko je odpoto- vala z doma, si je predstavljala življenje v glavnem mestu čisto drugače kot ga je bila spoznala sedaj. Nikdar ji ni padlo v glavo, da bi moglo biti tu bolj samotno kot na grajsčini Tjele, kjer se je itak čutila dosti osamljeno.

Njen oče ji ni delal nikake družbe, je živel vedno sam zase. On ni postal štirinajst let star, kadar je govoril s štirinajstletno ter tudi ni postal ženska, ker je govoril z majhno deklico. On je stal vedno onkraj petdesetih ter je bil vedno Erik Grubbe.

Marija ni mogla videti očetove priljubljenosti in gospodinje, ki je vladala kot da je gospodinja v hiši. V takih slučajih se je vzbudil v njej ves ponos in vsa trpkost, kar je je bilo v njej. Ta surova, na svojo moč ponosna ženska, jo je večkrat žalila in mučila in kadar je slišala Marija zvok njenih korakov, je postala takoj in

skoro nevede in nehoti zakrknjena, odporna in kljubovalna. Nje- na polestra, mala Ana, je bila slabotna in betežna, vsled česar je bila malo dostopna. K temu pa je še prišlo, da je hotela njena mati petom nje zapostavljati Marijo pred Erikom Grubbe.

Kakšno družbo je torej imela?

Poznala je vsako pot in vsako stezo v Bigumer gozdu, vsako kravico, ki se je pasla na pašniku, vsako kokoš v kokošnjaku. V prijaznih pozdravih poslov in kmetov, ko jih je srečevala, pa je bilo čitati: Gospodična trpi po krivici in mi vidimo to ter nas boli in glede ženske gori imamo isto naziranje kot ona.

Kako pa v Kodanju?

Tu je imela Lucijo in sledujo je visoko cenila. Bila pa je ven- dar le služkinja. Uživala je popolno zaupanje Lucije in to jo je veselilo in je bila hvaležna. Lucija pa ni uživala njenega zaupanja. Njej nasproti ni mogla potožiti, kajti celo sama sebi si ni rekla, da je žalostno biti v takem položaju. Ona ni mogla prenesti, da bi govorila služkinja o njenih nesrečnih družinskih razmerah. Slišati ni hotela niti kako besedo čez njeno teto, dasiravno ni ljubila sled- nje ter tudi ni imela nobenega vzroka za to.

Rigitze Grubbe je imela takrat uveljavljeno stroge nazore o uspešnosti stroge in malo ljubeznjive vzgoje in sklenila je, da vzgo- ji Marijo po tem receptu.

(Nadaljuje se).

dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvenšit nedelj in po- stavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donša dnevno poročila z bojišča in razne ali- ke. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osebe lista je organizirano in spada v strokovne unije.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRESTNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETI,
CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenci in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užit- kom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodeendst: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanje- ga časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoti pomisliti, da se bližajo človeštvu boljše časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najraje poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z oro- žjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem začel, da bi se prestavilo življenje v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v solah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Heurik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jihi spi- sal ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne morem si slavliti knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom po- nudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apoštole, ki bi šli čez križemsvet in učili vse narode....

Financi minister Dunajski je rekel v nekem svojem govo- ru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben voja- ški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročite jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V
ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

NASVETILO.

Cenjenim naročnikom v Utah, Colorado in New Mexico sporoča- mo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik.

Mr. OTO PEZDIR,

ki je pooblaščen pobirati naročni- no in izdajati tozadevna potrdila. Upravišstvo "Glas Naroda".

Prosti nasvet in infor- macija priselencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" na državo New York varuje in pomaga priseljen- cam, ki se bili osepeljati, oropa ni ali s katerimi so je slabe raz- nalo.

Bresplačno se daje nasvete pri- seljencem, kateri so bili osepel- jeni od bankirjev, odvratnikov, tr- govcov s zemljišči, prodajalcev parobrodskih listkov, spremljeval- cev, kašpotov in posestnikov go- stila.

Daje se informacije v naravnih- aziljskih zadevah: kako postati državljani, kjer se oglašati na državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s pri- seljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVNI DEPARTAMENT

(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES
AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New York: 26
West 29th St., odprti vsaki dan od
9 ure jutraj do 5. popoldneja in
sreda sveder od 9. do 12. ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj u-
veljavno ma-
silo za En-
ste in moke-
lase, kakor tu-
di za moške
brke in brado.
Ako se rabi to
masilo, zra-
stejo v 6 te-
dnih kratki
gošči in dolgi
lasje, kakor
tudi moški
krasne brke in
brado in nebo-
do odpadali in
ne osiveli. Revmatizem, koštel ali trganje v ro-
kah, nogah in kršu v 3 dneh popolnoma odzavir-
rane, opokline, bula, cure, kraste in grinte, potne
noge, kurje oči, bradavice, ozeblina v par dneh
popolnoma odzavirani. Kdorki moja zdravila brez
uspeha rabil, mu jamčim za \$5.00. Pišite takoj po
cenik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIC,

1027 E. 94th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA" NAJVEČJI
SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR-
UŽENIH DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij-
skih posestev vseh yelesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20tih straneh in vsaka stran je 10 1/2 pri 13 1/2 palca velika.

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 5 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak
lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število pre-
bivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod
tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezni
države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakmah in natančen naslov
in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem
odjemu damo popust.

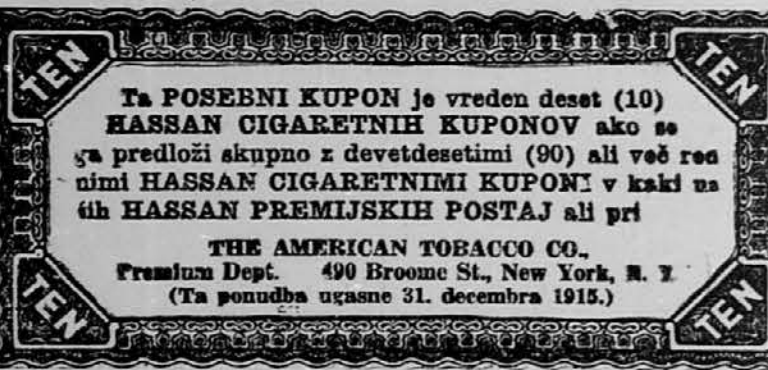
Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov
(IZREŽITE TA KUPON)

TA POSEBNI KUPON je vreden deset (10)
HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se
ga predloži skupno z devetdesetimi (90) ali več re-
nimi HASSAN CIGARETNIH KUPONI v kateri na-
tih HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država
koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedi-
njene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalma-
cije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15
centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih
držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije,
Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v
platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepiral, da dospejo denarne pošiljatve
tudi sada, zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potre-
bujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom
in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj \$16.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.